

EESTI

25

PORDILEHT

Nr. 3

MÄRTS

1937

AR EESTI
RAHVUS-
RAAMATUKOGU

Kõige nõudlikuma
ostja rahuldab

UNION →

jalanõude
elegantsus,
vastupidavus ja
hinnaväärsus.

**Nõudke Union jalanõusid kõikides
paremates jalanõudeärides.**

Jooge ainult

TALLINNA KESKMEIEREI

PIIMA, KEFIIRI JA
KULTUURHAPPEPIIMA,

MILLE PUHTUS JA KVALITEET ON KINDLUSTATUD

P.K. „Võieksport“

Ostan piiramata arvul

7- ja 8-jalalisi

propse

ja koorimata kuuselatte, 22 ja 28 jalga
pikad ning 2 ja 2½ tolli ladvaotsast
jämedad.

G. Malkov-Panin

Tallinn, Piiskopi t. 2. Tel. 465-02.

A/S.

„VOLTA TEHASED“

TALLINN, SOO TN. 27
KODUKESKJAAM NR. 477-66

ELEKTRI-TRIIKRAUAD
ELEKTRI-KEEDUPLAADID

A.-S.

TALLINNA KÖIEVABRIK

KOPLI TÄN. 33

JOHN CARR'i PÄRIJAD

TELEF. 439-79

T. K. V.

SISAL- JA KOOKOS-
MATID, LINIKUD JA VAIBAD

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

18. AASTAKÄIK

Nr. 3

MÄRTS

1937

Toimetaja: A. ADORF.

Toimeius ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Spordi päevaprobleeme

Spordi emamaaks nimetatakse Inglismaad. Siin said aluse paljud spordialad, levides pärast üle kogu maailma. Kuna aga mitmed spordialad on väljaspool Inglismaad hiljem tugevasti edasi arenenud, pole sammu suutnud pidada spordi emamaa ise.

Eriti on inglased pettunud pärast Berliini olümpiat. Seal ei saavutanud inglased nii suurt edu nagu nad lootsid. Kõige selle tagajärjel on Inglismaal mindud diskussioonideni, kuidas spordilikumisele suuremat ja menukamat hoogu anda.

Seni võrdlemisi konservatiivne Inglismaa toostab nüüd suurt programmi spordi suuremaks levitamiseks massidesse. Milleni inglased seejuures võivad minna, seda näitab üks suurem kavatsus. Surnud kuninga George V mälestuseks taheti püstitada ausammas, kuid nüüd on rohksti neid hääli, mis nõuavad, et ausamba asemele võiks kadunud kuninga mälestamiseks ehitada kuninga-nimelisi spordiväljakuid.

Kas poleks mõeldav ka meil, kui meie kavatsetava vabadussõja mälestussamba rahadega püstitaksime spordihoone ja ehitaksime juure spordiväljakuid? Miks ei võiks vabadussambaks olla spordihoone, mis pealegi veel vastavalt ehitatud. — (A. Adari.)

*

Igaveseks probleemiks ähvardab kujuneda amatöörismi ja professionalismi küsimus. Uuesti päevakorral oli see seoses Chamonix's peetud suusatamis-maailmavõistlustega. Igaüks teab, et rahvusvaheline olümpiakomitee (IOK) ja rahvusvaheline suusatamislüü (FIS) ei asu mitte ühel lähtepunktil, kas lugeda suusatamisõpetajaid profideks või amatöörideks. Olümpiamängudel pole neil stardiluba, küll aga FIS-i korraldatud maailmavõistlustel. FIS leiab, et kuni inimene ei võta startimise eest rahalist tasu, seni pole ta veel elukutseline, kuigi ta elukutseks võib olla suusatamise õpetamine.

Lahkarvamised olümpiakomitee ja FIS-i vahel meenutavad mõningal määral lahkarvamisi FIFA ja samuti olümpiakomitee vahel. Nende vahel tekkis nii suur arusaamiste different, et olümpiamängude kavast jalgpall kadus ja FIFA omaette hakkas korraldama maailmavõistlusi. Esimesed peeti 1930. a. Montevideos, teised 1934. a. Itaalias ja kolmandad tulevad pidamisele 1938. a. Prantsusmaal. Kui Los Angelesis üldse ei olnud jalgpalli kavas, siis Berliinis toimus süüski turniir. See oli küll ette nähtud ainult amatööridele, kuid meie teame väga hästi, et tegelikult startis Berliinis rohkesti valeamatööre.

Suusatamisõpetajate suhtes asuvad IOK ja FIS täiesti diagonaalsetel seisukohtadel. See tõttu küsitakse koguni: mis saab 1940. aastal taliolümpiamängudest? Juhtivad suusatamismaad pooldavad FIS-i seisukohta ja võivad järgmistest taliolümpiamängudest eemale jääda, pealegi veel siis, kui IOK jääb püsima seisukohale, et taliolümpia peetakse koos suveolümpiaga Jaapanis. — (H. Mikkin.)

*

Mie spordilikumise juhtidel pole nii palju võimalusi sõnade tegemiseks, miitingute pidamiseks ja oma arvamuste avaldamiseks kui nendel, kes sageli täiskoormatusega sõdivad spordi vastu. Kuid kasutades Eesti-Soome kahekordse maadlusmaavõistluse avakõnet, raskejõustikuliidu esimees O. Köster ütles ometi sõnu, mis tabasid nagu naela pihta. „Meie raskejõustiklased peavad ruumide puudusel sageli treenima kuskil külmades koridorides,“ lausus liidu juht, „sest hariduselu juhid ei taha treeninguks anda koolimajasid ja rahvamajasid. Ka peetakse raskejõustikku koolinoortele tooreks spordiks. Kuid siis võiksid ka lumepallid omavahe- lises lumesõjas koolipoistele saada veel hädaohtlikumaks.“

Hariduselu ja spordielu juhid pole meil tõepoolest veel leidnud ühist teed. Esimesed lihtsalt ei mõista veel kehakasvatuse liikumise tähtsust, nagu seda on tulnud kommenteerida mitmel puhul.

Ka jutt treeningust külmaeas koridorides pole liialdus. Konkreetse näite jutustas hiljuti tõsteõpetaja A. Müll Pukast. Tal tuli seal õpetust anda rahvamaja koridoris, samal ajal, kui suures saalis väike seltskond naisi harjutas seltskonnatantsu. Ometi oleks võidud vähemalt seks korraks anda saal tõstjatele, sest tõsteõpetajal pole alati võimalust kääa Pukas, küll on aga Puka daamid alati aega tantsida.

Arusaamine spordiliikumisest maal on praegu umbes säärane: Ameerika on küll avastatud, kuid ta on alles vallutamata. Kui tugev võiks liikumine olla siis, kui kogu maa on vallutatud spordile? — (J. Kärje.)

*

Küllastades provintsi, pidin veenduma kurvas tõsiasjas, et seltskonnategevus on seal liig suur. Kurb tõsi on see sellepärast, et ka sportlikku liikumist provintsis võetakse kui teatud seltskondlikku nähet, millest mõnda inimest hea toon, teist jälle kohusetunne ajab osa võtma. Spordijuhtimine on täiel määral seltskonna käes. Sellesama seltskonna, vähearrulise seltskonna (väikelinnades on n.-n. seltskonda ju väga kitsapiirilisel) kätes, kes peab juhtima ka vaimset elu, karskust, lastekasvatust, isamaalist meelust, loomakaitset, tuletõrjet, heategevust... Ja seepärast ma eelpool tähendasin, et „pidin veenduma kurvas tõsiasjas“.

Paarikümne, viieteistkümne aasta eest võis veel ütelda, et spordiliikumine on seltskondlik tegevus. Ent tänapäev dikteerib meile koguni teissuguse tõe: sport pole mitte seltskondlik liikumine, vastupidi, ta on vägagi „ebaseltskondlik“, ta on ühest küljest masside liikumine, teisalt jälle sügav sotsiaalne tarvidus. Arvestades spordi laiaulatuslikkust, ei saagi seltskonnalt enam nõuda, et ta sporti jõuaks juhtida.

On juhtunud isegi sääraseid kurioosumeid, kus provintsi spordiseltsi esimees tähendab, et ega see eriline au olevatki olla spordiseltsi esimees. Eks süü või loogiliselt edasi järeldada, et kui spordiseltsi esimees sellest pisimatki au ei tunne ega vist järelkult ka kohustust, ega tal siis suurt aega ja tahtmist ole spordiseltsile kasulik olla. Samuti selgub, et kohapealseid tegelasi n.-ü. poolvägisi spordiseltsi juhatusele veetakse. Aga kes lõpuks jääb siis spordijuhiks? Alatihi maakonna spordiinstrktor. Aga instrktoril on tööd nügi külluses, ta ei saa end otseselt pühendada spordiseltside töö juhtimisele.

Edasi on märgata, et paljudes kohtades tehakse sportlaste talvisele tegevusele takistusi harjutamisruumide saamise näol. Ja kui veideer see ka pole, paljudes kohtades on takistuste veeretajaks — kaitseleit. Nõutakse saali eest kõrget üüri jne. Seda mitte spordivastase meeleolu tõttu, vaid tahtest, saada teatud tegevusalasid rohkem enda võimkonda. Loomulik, et täiesti eraviisiline spordiselts kaitseleituga võistelda ei suuda.

Süü tuletub paratamatus, et „seltskondliku“ spordi aeg hakkab üle olema. Sport ei vaja mitte riiklikku toetust, vaid palju rohkem ta vajab riiklikku juhtimist või vähemalt juhtimist senisest ametlikumas korras. Esimene samm vastavas suunas maakondade instrktorite, erialade õpetajate, noortejuhi ja nende tegevust kontrolliva spordiinstrktori näol on juba olemas.

Spordiliikumine meil süveneb kõigele vaatamata järjest, vaja on talle anda kindlamat organisatsioonilist ilmet. Juhtimine jäägu seks ettevalmistatud juhtide, spordi toetamine aga seltskonna asjaks. Juhtimine aga seltskonnale kauemaks jääda ei või, sest seks vajatakse vastavate inimeste kogu tööjõudu. — (E. Sein.)

*

Postimehest“ loeme pealkirja all „Eesti sporditeadus vaeslapse osas“ järgmist J. Laidvere sulest:

„Juba rida aastaid tegutseb Tartu ülikooli kehakasvatuse instituut. Nimetatud asutiselt on eesti sportlaskond lootnud paljugi meie spordiliikumise kasuks. Instituut on ka mõndagi andnud, nagu Tartu parima võimal. ühe lennu kehakasvatuse õpetajaid jne. Samuti oodati instituudilt sporditeaduslikke uurimusi meie oma olude kohta spordiliikumise kasuks. Võimlemisõpetajaskond aga ootas ja ootab praegugi instituudilt ajakohaseid täienduskursusi noorsoo kehakasvatuse juhtimiseks, eriti algkooli ulatuses. Peaks ju instituut kogu riigis selleks olema kompetentsem asutis. Pealegi on instituut kui ülikooli asutis riigi poolt ülalpeetav eelarve korras. Haridusministeerium ei ole juba aastaid enam korraldanud võimlemisõpetajate täienduskursusi, kuid tarve nende järele on väga suur, mida tõendab J. Käsi poolt korraldatud ankeet täienduskursuste tarviduse kohta ja mille tulemused on avaldatud „Õpetajate Lehes“ nr. 41 — 1936. Ankeedist selgub, et teises järjekorras soovitakse täienduskursusi kehakasvatuse (esimeses järjekorras emakeel).

Sportlikud ringid ootavad, et instituut ka praktiliselt suuremaulatuslikult ja juhtivalt meie spordiliikumisele kaasa aitaks. Neid ootusi ei ole instituut kahjuks täitnud. Peale esimese lennu väljalaskmist näib nagu oleks instituut kui selline vajunud vaikesse tardumusse. Ei ole ilmunud kahjuks sporditeaduslikke uurimusi, mis oleks avalikkusele teada, peale instituudi õppejõu A. Kalamehe „Algkooli kehakasvatuse käsiraamatu“, mis iseenesest on küll põhjapaneva tähtsusega töö algkooli kehakasvatuseks. Sama õppejõu poolt on veel avaldatud iseseisva uurimusena „Valik eesti rahvamänge“. Siiski tundub seda kogu instituudi kohta olevat nagu vähe.

On terve rida rahvuslike sporditeaduslike küsimusi, mis ootavad lahendamist, näiteks eesti spordiajaloo koostamine. On ju meie spordiliikumine juba 50 a. vana, kuid tal puudub objektiivselt kirjutatud ajalugu, mis näitaks meie spordiliikumise tegureid ja annaks tuleviku jaoks juhisid. Tundub loomulikuna, et see ülesanne oleks kohane lahendamiseks instituudile.

Kahjuks ei ole aga midagi kuulda sporditeaduslikest uurimisist instituudis. Instituudil on teatavasti oma juhataja ja kaks õppejõudu, kuid avalikkus on võinud seni ainult veenduda, et instituudi pea ainsaks ülesandeks on vaid mõningate üliõpilasarühmade treenerimine.

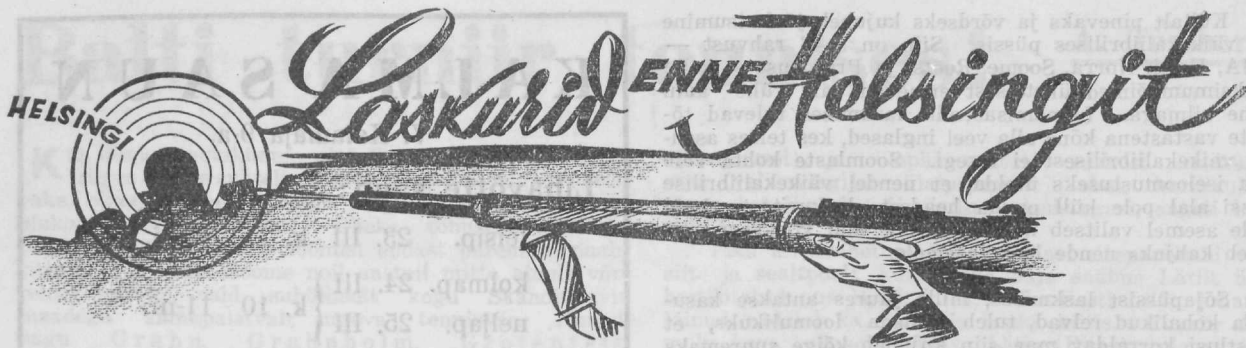
Tundub, et instituut peaks olema suuteline rohkemaks ja senisest enam tähelepanu pühendama ka sporditeaduslikele küsimustele.

Sellele kirjutusele on „Postimehe“ toimetus oma poolt lisanud järelmärkusena:

Avaldame eeltoodu mõttevahetuse korras, kusjuures toimetus leiab, et Tartu ülikooli Kehalise Kasvatuse Instituudi praegusele isiklikule koosseisule ei saa erilisi etteheiteid teha, kuna see on väikesearvuline ja rakendatud ka muudel aladel tegevuses. Näiteks, Instituudi juhataja on täie tööjõuga tegev arstiteaduskonnas ja üks õppejõududest seotud alatiselt Instituudi mandusliku elu organiseerimisega.

J. Laidvere kirjutus on igati põhjendatud. Sellest, et Tartu ülikooli kehakasvatuse instituut ei anna seda, mida temalt loodetakse, on kirjutatud ka varem ja ses asjas spordiinspektor on pöördunud ka haridusministeeriumi poole, kuid tagajärgi pole näha.

Tekib küsimus, miks kulutada instituudile suuri summasid raha iga aasta, kui instituudi järgi ta praegusel kujul ei näi olevatki tarvidust. Kogu meie spordiliikumine on reorganiseeritud otstarbekuse järgi, miks ei võiks reorganiseerida ka Tartu ülikooli kehakasvatuse instituuti? — (A. Adari.)

Jutuajamine laskurite juhi minister kindral O. STERNBECKIGA

Maailmavõistlused laskmises peetakse tänävi Helsingis 30. juulist — 8. augustini. Võimalused maailma parimatega jõu katsumiseks on meile seega toodud niiteldi ukse alla. Osalt just selle tõttu, samuti ka tiivustatuna edust viimastel maailmavõistlustel Roomas, meie laskurite pere valmistub pikemat aega Helsingimaailmavõistlustele erilise innuga.

Suurte lootuste ja käimasolevate ettevalmistuste ajajärgul kõnetasime Eesti laskurite liidu esimeest, teedeminister kindral O. Sternbecki, et temalt saada ülevaadet eelseisvaist Helsingi maailmavõistlustest ja meie laskurite väljavaadetest.

Ministrist esimehe sõnade järgi vähemalt ühes võib olla kindel — Helsingi maailmavõistlustest Eesti võtab osa võimalikult suure võistlejateperega. Siin pole ükski mõõduandev tahe esineda võimalikult edukalt, vaid juba alasid Helsingi võistluste kavas on nii palju, et meeskond tahtmatult paisub suurearvuliseks. Maailmavõistluste kõrval hiljem toimub veel rida mitmesuguseid teisi võistlusi ja ka nendest tahavad Eesti laskurid osa võtta, kuigi nendel võistlustel ei taotleta rahvusvaheliste rekordide püstitamist.

Eesti paneb Helsingis välja kuni 50 meest. Peale muu peab ettenägelikuna ju arvestama vajalise reserviga.

Helsingi maailmavõistluste ootel on meie laskurite peres kogu talve jooksul käinud hoogsad ettevalmistused nii Tallinnas kui provintsis. Pearõhk on siin pandud vastavate relvade väljaarendamisele ja soetamisele, sest tagajärgede üha kõrgemale kruvimistega maailmavõistlustel suureneb relva osatähtsus tagajärje saavutamisel. Juhusliku, poest ostetud püssiga tänapäeval pole enam midagi teha.

Ettevalmistused Helsingi maailmavõistluste jaoks õieti algasid meil juba möödunud aastal. Veel sügisel jätkati suure innuga laskmist. Ainult kesktalvisel vaheajal lakkasid võistlused paariks kuuks, kuna vähene valgus ei võimaldanud edukat harjutamist. Nüüd juba jaanuari lõpupäevist alates igal laupäeval ja pühapäeval on 15-meheline grupp järjekindlalt harjutanud vabapüssist laskmist. Talvise aja tõttu laskmine lamades ja põlvili pole teostatav, millepärast on saadud vabapüssist laskmist harjutada vaid püstiasendist. Senised tulemused võiksid olla üsna julgustavad, kuna viieliikmelise meeskonna tulemus ületab umbes paarikümne silma võrra ametliku maailmarekordi. Täpsed arvud on: senine maailmarekord — 1743, meie meeskonna tagajärg — 1765 silma.

„Minu arvates sellest tagajärjest on siiski vähe,“ kalkuleerib laskurite liidu esimees, „sest ka teised maad on kindlasti teinud edusamme ja panevad Helsingis oma võimiste tipud välja.“

Käimasolevas ettevalmistuste-sarjas pole meil seni ainult väikekalibrilisest püssist tehtud kontrollharjutusi. See aga ei võiks kujuneda kaotust põhjustavaks

lüngaks, kuna väikekalibrilises meeskonnas võistleb terve rida neid, kes on saanud küllalt tõhusa ettevalmistuse ja treeningu vabapüssis.

Praegu käivad ettevalmistused ainult Tondil sõjakooli laskerajal. Et treeningut ka talvisel ajal sooritada võimalikult edukalt, on siin laskeruum soojaks kootud. Kevadel järgnevad kokkutulekud mitmes linnas. Treening toimub igal laupäeval ja pühapäeval mitmesugustel lasketiirudel, et laskurid harjuksid iga-suguste radadega. Siin selgub juba, kes lähevad Eestit Helsingisse esindama. Ja võiks loota, et mehed, kes sellisest ettevalmistuse-tulest on läbi käinud, enam ei karda suurvõistluste õhkkonnas lambipalavikku.

Millised, asjalikult kalkuleerides, võiksid olla Eesti väljavaated Helsingis?

„Südamesopis iga rahvus ihaldab ju esikohta,“ arutab kindral Sternbeck, „kuid kindlaid obligatsioone ei tea ka mina siin välja anda. Üks on kindel, et soomlased on meile vägagi tugevad vastased. Nendel raja valmistusega on võimalus harjutada ja kohaneda rajaga, kus hiljem toimuvad maailmavõistlused. Liiatigi soomlased, kui Rooma maailmavõistluste võitjad, nüüd võistluste korraldaja rahvana tahavad loomulikult kõik välja panna, et võitu nende kodumaalt ära ei viidaks. Samuti ka vana laskespordi maa Schweits, kibestununa lüüasaamisest Roomas, kindlasti tahab välja panna kõik oma trumbid. Isiklikult siiski tahaksin loota, et Schweits ei kujune meile niivõrd kardetavaks. Schweitsis laskesport on küll massides laialdaselt levinud, kuid tippmehi nendel siiski on vähem. Nendel seal on raske kokku saada esmajärgulisi meeskondi, kuna aga näiteks meil meeskondade moodustamisel leidub külluses ühesuguse kvaliteediga tagavarasid.“

Selline on usuteldava üldhinnang väljavaadetest Helsingis. Üksikute võistlusalade kohta kuuleme temalt järgmisi arvamusi:

Väikekalibrilises püssis, eriti lamamisasendis, laskmises kujuneb meile kindlasti kõige kardetavamaks konkurendiks USA. Viimase laskespordi tase pole meie tasemest suuresti ees, kuid igal kevadel peetud korrespondents-laskevõistlustel on nad Eestit ikka meeskonna kohta löönud paari silmaga. Nüüd viimati tuli jällegi esimeseks ühendriikide meeskond, saavutades 2000 võimalikust silmast 1986, kuna meie meeskond 1983 silmaga jäi teiseks. Meie meeskonnas leidus küll üks võistleja, kes saavutas kõik 400 võimalikku silma, kuid ameeriklastel selle asemel oli tervelt kolm sellist meest, kes igaüks saavutas 399 silma!

Vabapüssist 300 m laskmises Eesti, Soome ja Schweits on ühel tasemel, kuna teised riigid siin vaevalt saavad tulla kõne alla tõsiste konkurentidena. On lootusi, et ka Norras kujuneb noor hea tasemega meeskond, kuid on veel küsitav, kas norralased Helsingi maailmavõistluste ajaks veel kuigi kaugele jõuavad.

Küllalt pinevaks ja võrdseks kujuneb jõukatsumine ka väikekalibrilises püssis. Siin on 5—6 rahvust — USA, Eesti, Norra, Soome, Rootsi ja Prantsuse — kelle maksimumvõimed üksteisest erinevad vaid ühe kuni kahe silmaga. Lamamisasendis laskmises tulevad tõsiste vastastena kõne alla veel inglased, kes teises asendis väikekalibrilisele ei lasegi. Soomlaste kohta võib aga iseloomustuseks ütelda, et nendel väikekalibrilise püssi alal pole küll puudu headest laskuritest, ku'd selle asemel valitseb nendel relvade alal virr-varr, mis tuleb kahjuks nende lasketasemele.

Sõjapüssist laskmises, mille juures antakse kasutada kohalikud relvad, tuleb pidada loomulikuks, et võistlusi korraldavad maa siin kujuneb kõige suuremaks ja kardetavamaks võistlejaks. Kuid kogemused siiski näitavad, et meeskond, kes on tugev vabapüssist laskmises, suudab siin kergesti kohaneda ka viletsa relvaga, võttes sellest välja maksimumi. Soome sõjapüss, mis on ümber tehtud vene püssist, on ka meil tubli ja täpse relvana tuntud, nii et Eesti lootused ka kohaliku sõjapüssi alal ei tohiks olla just kõige halvemad. „Kui saame kätte head eksemplariid, võime nendega teha imet. Roomas meie sõjapüssist siiski kaasa ei võistelnud, sest relvad olid seal niivõrd halvad. Rooma maailmavõistlustel tuli sõjapüssist laskmises võitjaks Ungari.“

Vabapüstoli alal kindral Sternbeck peab aga lausa imeks, kui meie Helsingis suudaksime saavutada esimese või teise koha. Vabapüstolis on meeskonna-võitjaks tulnud alati Schweits, kus see laskespori ala suuresti on levinud. Individuaallaskmises võib aga juba nüüd võitjaks ennustada rootslast Ullmanni, Berliini olümpia kuldmedali-meest. Seejuures on iseloomustav, et rootslastel on välja panna ainult Ullmann, ku'd selle kõrval puudub nendel vabapüstolis meeskond, kelle keskmised võimed kaugeltki oleksid lähedased Ullmanni võimetele. Rooma maailmavõistlustel vabapüstolis tuli Schweitsi järele teiseks Saksa, temale järgnesid Prantsuse ja Itaalia, ja umbes samaks võib paremusjärjestus kujuneda ka Helsingis. Kas meie püstolimehed oma võimetelt küünevad sakslaste ja itaallaste tasemeni, on muidugi küsitav.

Kiirlaskmises väikekalibrilise automaatpüstolist on nüüd määrusi muudetud. Tuleb 25 meetrilt lasta kuue püstkuju pihta, nii et iga lask tabaks ise kuju. Lastakse kuuelasuliste seeriatega, mille juures kolm seeriat on à 8, kolm seeriat à 6 ja kolm seeriat à 4 sekundit. Seega kokku 54 lasku. Vanasti juba üks möödalaskmine põhjustas väljakukkumise. Nüüd aga näiteks kaheksasekundilise seeria juures iga möödalask annab kaheksa trahvipunkti, kuuesekundilise seeria juures kuus trahvipunkti jne. Uute määruste põhjal võib-dab nüüd see mees või meeskond, kellel kõige vähem trahvipunkte. Kui nüüd esimeste seeriatega järele on

K. A. Rütman

KALMA SAUN

V. Kalamaja 9-a.

Lihavõtte saun:

teisip.	23. III	k. 11	11-ni.
kolmap.	24. III	} k. 10 - 11-ni.	
neljap.	25. III		
laup.	27. III	k. 10—9-ni.	

palju neid, kes ühtki lasku mööda pole lasknud, hakatakse uuesti pihta kolmesekundiliste seeriatega, kuni selgub võitu põhjustav vahe. Nii võib lõpptulemuste selgumiseni võistlemine vabapüstolist kesta kas või terve päeva.

Kindral O. Sternbecki hinnangu põhjal leidub meil momendil küllalt häid kiirlaskureid, nii et võime Helsingisse saata päris tugeva meeskonna. Seni on meil kiirlaskmist harjutatud rasketest 9-mm püstoleist ja saavutatud seejuures päris häid tulemusi, kuigi raske püstoli käsitlemine on märksa raskem kui võistlemine väikekalibrilise automaatpüstolist. Praeguse külmaga ei saa laskurid püstolist laskmise alal kuigi palju harjutada, nii et tõeline ettevalmistus ja treening Helsingi vastu sel alal algab alles kevadel.

Eesti laskurid võhiku arvates on nagu iseenesest ja looduslastena saavutanud senistel võistlustel tagajärgi, mis on annud kõneainet kogu maailmale. Kuid selgub, et iseenesest ja vaevata pole siin saavutatud midagi. „Ettevalmistus on meil alati olnud kõva,“ pihib meie laskurite edu valadusi O. Sternbeck, „ja samas suumas tahame jätkata ka nüüd. Laskurliidus on ikka ja alati valitsenud põhimõte, et ainult äärmiselt tugev ja pidev töö saab anda tagajärgi. Ei saa kunagi rääkida laskurite ületreeningust ning väsimusest ja sellega vabandada edaspidise harjutamise katkestamist. Kui ka tuntakse väsimust, siis tuleb hambad ristis niikaua edasi harjutada, kuni igasugune väsimus on kadunud — nii aetakse laskurite juures asju. Ka enne Rooma käis meil sõna otseses tähenduses päris metsik treening. Pärastisel maailmameistril Kärneril oli laskmisest selg nii kange, et ei saanud teiste abita kuube seljast. Kuid sellepärast ei heidetud veel püssi nurka. Ja nagu näete, Kärner Roomas põlvelt laskmises võitis maailmameistri tiitli. Ei, ületreeningusse laskurite juures meie ei usu!“

Usuteldav kahetsusega märgib, et meil laskespori vastu eraringkondades tuntakse vähe huvi. Laskurite liidu 3000 liikmest on kaitseliidust pärit ainult 300 inimese ümber, kuna päris eraisikuid pole oieti ühtki. Soomes seevastu on aga laskesport suutnud tungida ka laia- ja hulkadesse. Seal tegutsevad suurte tööstuste ja kaubamajade juures laskespori ringid ja seetõttu laskesport nii Soomes kui ka mitmes teises riigis on kujunemas tõeliseks massispordiks. Meil praegu laskesporti kannavad edasi peamiselt kaitseväge allohvitserid, siis järjekorras veel ohvitserid, piirivalve ja politsei.

„Kuigi laskesport omajagu on üsna kulukas, tahaksin isiklikult loota, et kui meie veel kord või paar edukalt esineme suurvõistlustel, et siis laskesport hakkab paeluma ka eraisikuid,“ lõpetab kindral Sternbeck.

Balti turniir tennises!

A. Tomberg.

Kui läinud aastakümne alul Eesti tennise tase Balti riiges osutus suhteliselt veel nõrkadel jalgadel seisvaks, olime usinad vaatama ringi, kuidas tåbarasse olukorda tuua parandust. Üheks tõhusaks abinõuks peeti juba tollal suhete loomist endast paremate naabritega. Nii omas Soome noil aastail mitte ainult võrreldes meiega, vaid suhteliselt kogu Skandinaavia maadega silmapaistvalt tugeva tennisvåe. Nimed, nagu Grahn, Grahnholm, Grotenfelt, Schildt, Hacmann, Ingmann, Schybergson, Blomberg j. t., daamidest prl. Brunou ja Lindfors tundusid ületamata suurustena meie tolleagestele paremaile. Ka Läti esitas soliidset tennis-klassi eesotsas inglase Macphersoniga, kellele järgnesid vennad Kuznetsovid, Scharnagl j. t. Kuid peatselt paranes olukord ka meil. Eestlasist võrsunud mängijad murdsid vähemusrühvuste esindajate hegemonia. Meistrivõitluses päris 1926. a. juba Lasn, kellele seltsisid tuntud nimed nagu Kleinberg, Lohk, Hiiop, hiljem Pukk j. t. Naistest torkas eriti silma oma jõurikka lõõgivõimega prl. Redlich (praegune pr. Kind), kes saavutas isegi Soome ja Riia meistritiitli.

Selline kiire tennisetaseme tõus andis julgust ja põhjust otsida suhteid naabritega maavõistluste nåol. Kuid need üritused jäid esialgu tagajärjeta. Tuusad — Grahn Helsingis ja Macpherson Riias — polnud kohtamisteks kergesti kättesaadavad. Meie paremad üksikuina sooritasid küll sagedasti võistlusretkeid eriti Riiga, kuid maavõistlused jäid siiski olematuiks.

Alles 1928. a. õnnestus alustada Soomega regulaarseid maavõistlusi. Meie ettepanekute kohaselt õppimistagamõttega moodustati meeskonna koosseis õige suurearvuline, mis püsinud tänaseni ja osutunud eriti õnnestunuks, kuna esitatud on soodsas proportsioonis kõik tennis-mängu erikombinatsioonid. Ja nid tagantjärele võib tle õigusega nentida nende maavõistluste suurt mõju meie edasise tennisetaseme kiirele tõusule.

Hiljem tehti meie poolt poolametlikult mõningaid katseid ettepanekutega alustada jrjekorralisi maavõistlusi ka Lätiga, kuid Macphersoni rasõiduga Ameerikase ja oma paremate mängijate vananemisega ning tagasitõmbumisega muutus Läti tennis-klass õieti nigelaks. Arvatavasti seetõttu läbirääkimised sel alal katkesidki. Hiljem meie, kui Balti riige tugevaime klassiga tennismaa, jime ootama sealtpoolseid algatusi, mis jäid tulemata, ilmselt kaotuse kartusel. Mõõdusid jälle aastad. Vahepeal Leedu ettepanekul algasime 1935. a. maavõistlusi Davis Cupi alusel viimasega. Need 1935. ja 1936. a. peetud maavõistlused lõppesid meie puhta võiduga 3:0 Polangenis (2 matschi jäi poollel vihma tõttu) ja 5:0 Tallinnas.

Hoogsa riikliku toetusega on Läti spordiliikumine viimasel ajal muutunud õige intensiivseks, mille tagajärjena läinud aasta oktoobris saabus neilt suurejooneline ettepanek korraldada iga aasta järjekorras igas Balti riigis (Eestis, Lätis, Leedus) kolmikturniir. Nende ettepanek sisaldas üldse 11 mängu kavva võtmist: 5 meesksikmngu, 2 naisksikmngu, 2 meespaarismngu ja 2 segapaarismngu. Turniiri kestvus on ette nähtud ühele nädalale ning Balti karika lubas välja panna Läti ise. Eesti aktsepteeris põhimõtteliselt ettepaneku, kuid jäi sellejuures kindlalt nõude juure, et turniir korraldataks Davis Cupi süsteemi alusel, s. o. Üldse 5 mängu (2 × 2 ksikmngu + 1 paarismng). Meie vastuettepanek oli tehtud kulude ja aja kokkuhoiu kaalutlusil, sest suure mängijate arvuga maavõistluste läbiviimine oleks tekitanud suuri raskusi ajaliselt (eriti vihma puhul, amatõrmngijate

ajapuudusel), ja lepsematu id raskusi kulutuste osas (vlismngijate ülalpidamine kohal, harilikult I järgu hotellis, ja sõidukulud edasi-tagasi, sageli lennukil).

Pika kirjavahetuse teel täiendati ettepanekuid veel siit- ja sealtpoolt, kuna nid äsja saabus Ltilt mbertõtatud uus lõplik kava, mille Eesti Liidu juhatus läinud nädalal ka lõplikult heaks kiitis. Turniir toimuks kava kohaselt tänavu Lätis (Riias), tuleval aastal Leedus ja siis Tallinnas. Kavas on kokku 7 mängu — 5 meesksikmngu ja 2 meespaarismngu. Turniiri võitjaks loetakse riik, kes saavutanud 2 võitu või kelle suhteline mängude tagajärg on parim. Puhtaim võit oleks näit. 7:0 ja 7:0 (kui vita kõik võistlused Läti ja Leedu mängijate vastu).

Suuremaarvulise osavõtjate phjudendusena toovad lätlased ette eriti järeltulevate mängijate ettevalmistuse, kasvatus vajadust ja üldise huvi tõstmist publikus. Ka meil ei olnud põhimõtteliselt nende urituste vastu, kuid meie poolt toodi ette, et kulud, mis seoses suure koosseisuga teamide puhul, ei tohi tõusta nii kõrgele, et mõne aja pärast oleks turniiride korraldamine muutunud automaatselt võimatuks. Selles mõttes Läti, asudes Balti riikide tsentris, on enamsoodustatud olukorras. Arvestades toodud tõika, ongi Läti valmis võtma endale teatavate lisakulude kandmise ja nimelt turniiri korraldamise puhul Riias nemand nõustusid tsuma Eesti ja Leedu meeskonna eest (hes reservidega ja esindajaga) kuni 9 inimese sõidu- ja ülalpidamiskulud kohal, kuid turniiri rullumisel Eestis või Leedus korraldaja riik tasub kulud kummagi vlismeeskonna eest vaid maksimaalselt 5 in. eest.

Lõpuks reserveeriti Läti poolt veel lisatingimus, et juhul, kui Eestil või Leedul pole võimalusi korraldada Balti turniire, on Läti valmis seni neid korraldama Riia rannas kuni kumbki ülejäänud kahest riigist pole leidnud võimalusi turniiri korraldamist endale võtta. Meile väga meelepärane soodustus! Kokkuvõttes osutsid esitatud tingimused kõigiti vastuvetavaiks, mispärast ei leitud mingit põhjust ratlemiseks. Mängijate reservid (koos noortega) on meil võrreldes teiste asjaosalistega küllaldased. Tuleb vaid kanda hoolt, et meie meeskond suvel koostataks võimalikult tugev, mis tagaks esimesel turniiril Eestile kindla ja puhta võidu.

Kuigi meie kaasaja tippmngijail vast otsest tõhusat tulu neist võistlustest ammutada pole, kujuneb seda rohkem tihedaks konkurentsi tippudele järgnevate esindajate kohtamine. Olgu siin tähendatud, et turniir pole rajatud mitte ainult praeguste jõudude vahekorrale, küll aga rohkem tuleviku jaoks. Et mõne aasta pärast Läti ja Leedu pakuvad meile tennises tõsisest konkurentsi, pole sugugi nii ebatõnone kui üldiselt arvatakse. Näit. juba paari tippmngija erruminekul võib võidu küsimus jääda lahtiseks. Selles mõttes pole alust oma jõude ülehinnata, kuigi sellist arvamust pahatihti jagatakse hulgaliselt tennisringkonnas. Vita Balti turniir ja kroonida end vastava meistritiitliga, peaks kahtlemata tooma elevust meie juba tarduma lõõmas, õigem — viimastel aastatel vähe allakäinud tennisesse ja looma avaramaid võimalusi vlisturniiridele pääsemiseks. Ühtlasi mngijaskond on saanud juure ühe suurvistluse, mis seab üles järjest suuremaid lisanõudeid intensiivseks treeninguks. Kokkuvõttes Eesti tennis võib Balti turniirist ammutada vaid kasu, kuigi eldu on kehtiv rohkem tuleviku kohta.

Et Eesti on esimeste aastate kindel turniiri võitja, näib tõnolisena, sest seda tagavad juba meie edetabeli kümme paremat.

Suusatamismaailm tänavu

Norra osutus tänavu kindlakujuliselt hooaja parimaks 4 × 10 km teatesuusatamises, revanscheerides Soomele Ga-Pa kaotust kahel korral. Eriti pinev oli nende vaheline võistlus FIS-i võistlustel Chamonix's, kus võitja otsustas viimane vahetus. Sellel norralane Bergendahl lõi olümpiasangarit Kalle Jalkast 1 min. 12 sekundiga!

Soomlased panid tänavu endid maksma tugeva suusatamisrahvusena, võites Chamonix's suusamaratonis Pekka Niemi ja Claes Karppise näol kaks esikohata ja olles edukad ka 18 km-is, milles nad norralase Lars Bergendahlil kannul okupeerisid kolm järgmist kohta — järjekorras Jalkanen, Niemi ja Kurikkala. Rootslased ei suutnud oma erialal — maratonis — osutada peagu mingisugust konkurentsi.

Olümpia-järgne suusatamishooaeg on möödunud. Nii nagu Eestis, algas kogu Põhjamaail tänavune talv lume vähesuse tõttu vähetootavalt. Oli karta koguni rahvusvaheliste suurvõistluste ebaõnnestumist, kuid lõppeks tuli talv siiski, isegi vägagi korralik.

Esimesteks suuremateks võistlusteks olid akadeemilised maailmavõistlused Zell am See'l, Austrias. 16,7 km murdmaa-suusatamise võitis sakslane dr. Büchl, kuid üllatus tuli kombineeritud suusatamisvõistlusel. Selle võitis ootamatult poolakas Wojna, kuigi hüpetes tuli esikohale norralane Jespersen ja sõidus samuti norralane — Eie. Viimane tuli akadeemiliseks maailmameistriks veel kolmik-kombinatsioonis — suusajooksus, slalomis ja mäestlaskumises.

Nädalase ja edasi veidi pikema vaheaja järele järgnesid peagu üksteise otsa FIS-i maailmavõistlused, suurvõistlused Bodenis ja Holmenkollenis ning viimasena soomlaste traditsiooniline Salpausselkä.

Nende võistluste kohta tuleb eeskätt nentida seda, et Ga-Pa olümpiavõitjad ei suutnud endid läbi lüüa kuigi märkimisväärselt. Ainult Erik Larsson tuli oma spetsiaalalal — 18 km-is — Holmenkollenis soomlase Pitkäsega võrdse ajaga teiseks. Seevastu olümpia kolmas 50 km-is, Nils Englund, suutis võita Bodeni 42 km ja Holmenkolleni 50 km-is tulla teiseks. Bodeni võistluste kohta on lisada veel seda, et siin tuli Englundile järele teiseks soomlane Martti Lappalainen. See mees tavaliselt ei erine enam suure võidukusega, kuid Bodenis tuleb ta alatiselt heale positsioonile. Näib nagu oleksid tema erialaks Bodeni võistlused.

Eesti meistreid lumel. Vasakul O. PEEKACN, meister kombineeritud suusatamises, ja paremal O. VELDEMAN, mäefüpete meister.

Kuid revanschi võitsid rootslased kohe Holmenkollenis, kuigi mitte maratonis, vaid 17 km-is, saavutades kaksikvõidu. Võitjaks oli Matsbo, kes seni silmapaistev olnud peamiselt teatesuusatamises. Ta lõi olümpiavõitjat K. Larssoni. Seevastu 50 km-is triumfeerisid, nagu tavaliselt, norralased. Kindlalt tuli võitjaks vana kogenud Holmenkolleni mees Samuelsen, võites selle ala spetsi Nils Englundile. Parima soomlasena tuli Karppinen alles kuudandaks.

Kombineeritud suusatamisvõistlusel, mis Soome-Norra maavõistluse ühe alana peeti Holmenkollenis, saavutasid norralased hiilgevõidu: parim soomlane Nikunen oli alles kaheksas! Esimeseks kolmeks olid: Sverre Brodahl, kes hiljem võitis ka Salpausseläs, Hoffbacken, kes pärast tuli Norra meistriks, ja Sigurd Røen, kes oli võitnud Ga-Pa's ja tänavu Chamonix's.

Salpausseläs soomlased maksu-mis-maksab tahtsid võita maratoni, milles võit kahel eelmisel aastal oli läinud ära: 1935. a. Nils Englundile ja 1936. a. norralasele Annar Ryenile. See õnnestus neil, koguni protsentidega! Soome sai kolmikvõidu ja võitis sellega ka maavõistluse Norraga — 53:47. Norra kaotuses

Lilleäri
P. Kauba
Rafaskaevu 6
Tel. 464-03

**Täielikku
pühade rõõmu
valmistavad**

**A/S
A. Brandmanne**

**kakao,
schokolaad,
kompvekid jne.**

oli osa süüdi ka ta noortel mäehüppajatel, kes hüppel komistasid.

Maratonisuusatamise võitjaks osutus seni sprinter-suusatajana tuntud Sulo Nurmela. Holmenkolleni võitja Samuelshaug platseerus alles 15-dana! Parimaks norralaseks osutus neljandana platseerunud Gjöslien.

Veel kohutavam oli soomlaste võit lühemal distantsil, milles neile langes seitse esikohta! Alles kaheksas oli norralane A. Larsen.

Kokku võttes peab ütleva, et soomlased olid tänavu seda, mida rootslased olümpia-aastal. Nad trumpasid rootslasi koguni üle, sest olid ju soomlased tänavu hiilgavad mitte ainult maratonis (Chamonix ja Salpausselkä), vaid ka lühematel distantsidel. Pealegi olid soomlased Chamonix's ainult nelja mehega, kes kõigele lisaks polnud lume puudusel saanud korralikult harjutada. Soome tänavused hiilgemehed pole viimast sõna veel ütelnud.

Kombineeritud suusatamises on seniselt maailma parimaiks norralased, kellel niivõrd ühtlane kaader, et raske ütelda, kes neist on parim. Vast siiski Sverre Brodahl kui võitja Holmenkollenis ja Salpausseläs.

Ka mäehüpetes on norralased veel peagu peajao teistest paremad, kuid ka kesk-eurooplased on tublisti arenenud. Birger Ruud päästis veel endale maailma-meistri-tiitli, kuid sai hooaja vältel mitu kaotust.

Meil, eestlastel, oli tänavu võimalus osa võtta ainult kahest rahvusvahelisest võistlusest: Salpausseläst ja Kuopios toimunud kaitseorganisatsioonide võistlusest. Meeskond Salpausseläs oli arvukas ja hea, kuid erilist edu ei olnud. V. Särak saavutas küll parima tehnilise tulemuse kui kunagi enne, kuid ei suutnud siiski platseeruda esimese saja hulka. Balti kaitseorganisatsioonide vahelistel võistlustel tuli Eesti meeskond patrullsuusatamises küll Soome järele teiseks, kuid teate-

suusatamises ei suudetud enam võita poolakaid. Viimased on mägede omamise tõttu mitmeti meist paremas olukorras.

Suusatamine on meil ikka veel noor ala. Taseme edasiviimiseks on vaja süvendada tööd treeningul ja suusatamisele rohkem ligi tõmmata maanoori. Viimased on füüsilise tööga karastatuna rohkem vastu pidavad.

Treeningkavade koostamisel tuleks rohkem eeskuju võtta teistelt suusatamisrahvustelt ja mitte katsetada originaalsustega, nagu seda näiteks on kuivamaa suusatamine.

Meie parimaks tuleb tänavugi edasi pidada Vello Kaaristot, kui tänavust kahekordset Eesti meistrit. Üllatanud on kõige rohkem A. Jensen. Esmakordselt oli tänavu iseseisvana kavas ka kombineeritud suusatamisvõistlus, milline ala ka meil hakkab jalgu alla võtma. Ka mäehüpped paranevad.

Ketas ja JÄÄ

A^sjamöödunud talispordi-hooaja positiivseimaks tulemuseks oli, et jäähoki hakkab võtma juba päris head hoogu. Ketas ja jää võivad meilgi muutuda niisama populaarseks talispordiks, nagu seda suvel on jalgpall. Suurt julgustust on annud tänavused rahvusvahelised võistlused — soomlaste ja rootslastega. Need näitasid, et meie hokitase polegi nii kardetult nõrk, kuna teiseks tõendasid võistlused Mariefredi IFK-ga, et jäähoki meelitab meil kokku rahuldaval määral pealtvaatajaid.

Umbes tuhat pealtvaatajat (750 maksulist) jälgis meie rahvusmeeskonna matschi rootslastega. Seejuures võib arvata, et 200–300 vaatajat jäi tulemata lumelõrtsi tõttu. Helsingis näiteks oli Eesti-Soome maavõistlusel, mis Soomes seni suurimaks jäähoki-sündmuseks, ainult 500 vaatajat. Ka Riias jälgis Läti-Leedu maavõistlust ajakirjanike vast veidi liialdatud andmetel 800 inimest, mis pole suur number. Huvi meil on seega isegi suurem kui naabrite juures, kuigi viimaste jäähoki on vanem.

Üks on selge, et jäähoki-võistlusi tuleb korraldama hakata õhtuti kunstlikul valgusel. Ainult siis tuleb rohkem pealtvaatajaid, kuna päeval on inimesed teatult teenistuses. Võistlustel rootslastega sisseseatud kunstlikku valgustust saab suurendada 3½ korda. On hangitud ka vastavad eelarved. Muret teeb sobiva väljaku küsimus. Kalevi oma ei mahuta küllaldasel määral pealtvaatajaid ja kui Kalev ka edaspidi peab kinni neist üüritingimustest, mis talispordiliidule esitati võistluste puhul rootslastega, siis tuleb tahe-tamatult otsida paremat väljakut. Tundub, et Kalevi omast ideaalsem väljak saaks v. s. Spordi endisest väljakust. Seal on olemas juba betoonastmestik triibüüni jaoks, mida saab veel täiendada, ja kaugus kesklinnast ei ole hirmuäratav, kui veel arvestada, et Kalevi väljak varem või hiljem kaob linnaplaanilt.

Võiks isegi nõutada, et korraliku väljaku sisseadmise võtaks endale talispordiliit keskliidu toetusel. Kui ei leidu teisi allikaid, siis väljaku sisseadmiseks võiks kasutada ka seda summat, mis on ette nähtud jäähoki-treeneri palkamiseks. Eeskätt tuleks ikka saada väljak ja siis, teises järjekorras, treener.

Majanduslikult julgustavalt õnnestunud võistlused rootslastega on viinud mõttele järgmisel hooajal korraldada Tallinnas maavõistlused Soome ja Lätiga, ning veel edasi ka Leeduga. Leedu pole tasemelt palju nõrgem seni Balti parimaks peetavast Lätist, sest nendevahelise maavõistluse Riias võitis viimane ainult 1:0. Peale selle on Leedu löönud Königsbergi ringkonna koondust 1:0. Leeduga maavõistluste sõlmimine võiks kõne alla tulla esialgu sääraselt, et Eesti sõidaks Kaunasesse edasi maavõistluselt Riias või Leedu Tallinna edasi maavõistluselt samuti Riias. Siis ei oleksid sõidukulud ületamatult suured.

Edasi võiks tulevikus areneda kuni Balti turniiride korraldamiseni mitte ainult Eesti, Läti ja Leedu, vaid ka Soome osavõtul. Viimane peab jäähokis orienteeruma rohkem Balti riikide poole, sest Skandinaavia tase on tema jaoks praegu liig kõrge.

Kuid enne kõigi nende suurvõistluste kavatsuste teostamist tuleb eeskätt mõelda meie mängutaseme tõstmisele. Oleme veel maas kõigist naabritest, kuid praegu intensiivselt töötama asudes saavutame nad enim kui vahe rebeneb liig suureks. Üheks nõrgaks küljeks on oskamatus ketast visata. Seda saab harjutada juba varasügisest võimlas. Kepi ja ketta käsitamist ning sõitu saab hiljem harjutada jää. Ühtlasi tuleb jäätreeninguid korraldada samuti kunstlikul valgusel, sest on suur vahe, kui treenida päevavalgusel ja võistelda kunstlikul valgusel. Et treening peab toimuma kunstlikul valgusel, see veel enam seab üles vajaduse korraliku väljaku sisseadmiseks.

Lõppeks tuleb treeningusse ja arengusse puutuvalt lisada, et peame oma meeskondadele muretsema Kanada hokikepid, loobudes omatoodeldud keppidest. Kanada kepid on kergemad ja nad nagu paremini „kleepuvad“ ketta külge.

BONA
PARIM TAIMEVÕI

Esimene maavõistlus Eesti jäähoki-ajaloos leidis aset Soomega Helsingis, kuhu sõideti lennukis. Rahvusmeeskonna koosseisu kuulusid: väravavaht Plätzer, kaitsjad Saue ja Saar ning tormajatena Kree, Saavo, Möllerson, Uukkivi, Sillak, Tipner ja Seegner. Vist esmakordselt meie maavõistluste kohta mängiti hümn plaadilt. Kogu mängu kestes, välja arvatud esimene 10 min., sadas tihedalt lund. Ilmastik oli samasugune kui esimesel võistlusel Tallinnas rootslastega.

Meie meeskonna arvamuseks oli, et tuleb 6—7-väraline kaotus, sest juba algul osutasid soomlased meist paremat kepikäsitlust ning atakeerisid lühikeste omavaheliste söötudega, misjuures peagu iga ataki lõpuks oli väravalöök, peamiselt visetest. Kuid Plätzer mängis otse virtuooslikult, paremini veel, kui võistlusel rootslastega. Tänu temale möödus suurem hädaoht ja esimene kolmandikaeg lõppes väravateta. Teisele kolmandikajale mindi juba julgelt, kuid soomlaste bravuurse alguse krooniks oli 1:0. See seis ei väldanud kaua, sest varsti pärast lahtilööki tegi Uukkivi 1:1. See tiivustas. Varsti oli Tipneril hea schanss, kui ta 4 meetrit lõi mööda. Muu seas: Tipner oli publiku silmis populaarseim mees. Jalgpallimehena tuntakse teda nii-kui-nii ja kui ta nüüd hokimehenagi sooritas mitu väljapaistvat numbrit, nagu õhust ketta löömine värava peale, siis sai ta isegi aplause.

Viimane kolmandikaeg oli vaheldusrikas. Algas jällegi surumisega soomlaste poolt, mis kestis 5 minutit. Siis olid vaheldumisi atakid ja näis juba, et kumbki ei pääse võiduseisule. Kuid 4 minutit enne lõppu tekkis rüselmine meie värava all ja ketas kolksatas võrku. Soome oli võitnud esimese maavõistluse 2:1.

Mängukäigule oleks vahest sobinud isegi suurem Soome võit, kuid tänu meie heale väravavahile jäi see tulemata. Mõlemad meeskonnad mängisid keskelt läbi ühtlaselt, ilma et kummastki meeskonnast kedagi suuresti õigustatult saaks välja tõsta peale meie Plätzeri. Soome edurivi on mängutehniliselt parem, mängis lühikeste söötudega ja kasutas rohkesti pettelligutusi. Kuigi teisel päeval kaotasime Tallinn-Helsingi linnavõistluse 2:7, peab siiski ütleva, et Soome ei ole meist praegu nii palju ees, et vahe oleks raskesti tasandatav. Viimast asjaolu kipub tõendama veel seegi, et Mariefredi IFK-le, kes on tugevam meeskond kui Soome rahvusmeeskond, kaotasime võrdlemisi väikseltselt — 0:3 ja 1:5. Seejuures viimase matschi kaotus sõltus rohkem väravavahi harjumatusesest kunstlikul valgusel püüda.

Eesti jäähoki-esivõistlused kujunesid tänava pinevamateks kui eelmistel aastatel. Võib ütelda, et meil on momendil kolm peagu võrdset meeskonda — Kalev, ASK ja Sport, kes võivad vaheldumisi võita. Suuremate tulevikulootustega näib siiski olevat Kalevi meeskond, kuna see koosneb noorematest mängijatest, kes teiste mängudega vähem „rikutud“. Tartu Kalev ja Kiviõli SK on nõrgemast klassist, kuid meie oludes siiski päris head meeskonnad. Nimetatud viie meeskonnaga on loendatud ja loetletud kogu meie jäähoki eliit kui ka kaader. Lisa annavad veel ainult koolide meeskond, kust ka Kalev ammutanud oma tulevikumängijad. Järgmisel aastal oodatakse siiski ka kuuenda meeskonna juuretekkimist.

Tänavugi veel peeti esivõistlused ühe miinuse süstennis, kuigi talve oleks jatkunud ka punktisüsteemise mängimiseks. Talispordiliidud aga puuduvad veel oma määrused, kuna jäähoki on meil alles ikkagi noor ala, mille tõttu pole jõutud kindlate traditsioonideni. Seni on talitatud juhuslikult, kuid võib arvata, et järgmisest hooajast loodakse ka jäähoki-esivõistlustele kindel süsteem. Kaldutakse sinna poole, et neid korraldama hakata punktisüsteemis. See suurendaks võistluste arvu

ja kaotaks juhuslikkuse meistikstulekul ja paremusjärjestuse kujundamisel.

Tänavu tuli meistriks Kalev, kes võistluste mõttes oli õnnelikumas olukorras, et tal tuli esivõistluste tsükliks mängida kolm matschi. Ainus meeskond, kes jäi meistrivitsadest ilma, oli Tartu Kalev. Viimane, nagu v.-s. Sportki ja Kiviõli SK, sai pidada ainult ühe matschi, millega tsüklist välja langes. Kalev aga mängis alul Spordiga, keda võitis 2:0, kuigi hooaja algul oli kaotanud 1:3. Järgmisena tuli ta vastu Kiviõli SK, kes kaotas 0:5. Finaalivastaseks oli läinud aasta meister ASK, kes oli võitnud Tartu Kalevi 3:1.

Finaal andis kolm 2:0-list kolmandikaega, millest esimese võitis ASK. Kuid juba teisel kolmandikajal lasi ta juhtimise oma käest libiseda. Veel teise kolmandikaja lõpuni võis ASK-i hinnata veidi paremaks meeskonnaks, kuid varumängijate vähesusel ei suutnud ta lõpuni vastu pidada ja viimasel kolmandikajal varises ta kokku Kalevi noorte innukal spurdil. Seega Kalev võitis 4:2 ja tuli Eesti jäähoki-esivõistluste ajaloos meistriks teiskordselt.

Tänavused jäähoki-maailmavõistlused peeti veebruarikuul teisel poolel Londonis. Võrreldes Ga-Pa olümpiaturniiriga ja varemate maailmavõistlustega, oli seekord konkurents veidi nõrgem — nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt.

Eesti meistermeeskond jäähokis E. s. s. KALEV

Raoul Saue Roman Plätzer Evald Mikson

Evald Kree Ralf Paulson Vambola Möllerson

Elmar Rähn Heinrich Uukkivi Enno Simsivart

selt. Startis ainult 11 riiki, kelle hulgas aga puudus USA, kuna lisaks ka veel paar Kesk-Euroopa riiki oli oma meeskonnad jätnud saatmata. Enne Londoni-võistlusi oli kuulda meie naabrite Läti ja Soome osavõtust, kuid nähtavasti kulude kartusel loobuti sellest luksusest.

Oodatult lõppesid võistlused Kanada meistrikulekuga, millega ta maailmameistri-tiitli on võitnud juba üheksa korda. Uhtlasi revanscheeris ta ka oma Ga-Pa kaotuse Inglisele, võites viimase üle otsustavas matschis 3:0. Teatavasti koosneb ka Inglise rahvusmeeskond enamikus kanadlastest, nii et võib ütelda, et meistritiitli otsustas matsch, millel kanadlased mängisid kanadlaste vastu. Aga just selle matschi lõpp arenes inetuks skandaaliks, millist Inglise pinnal varem vaevalt nähtud.

Kolm minutit enne mängu lõppu, millal Kanada oli juba kindlustanud 3:0-võidu, läksid käsitsi kokku üks inglane ja üks kanadlane. Seejuures sai inglane Drenthley raske silmavigastuse. Kui aga kohtunik kõrvaldas mängust mitte ainult kanadlaste, vaid ka inglase, pääses pealtvaatajate hulgas valla vägev protestitorm. Väljale hakati loopima apelsine, õunu, ajalehti ja ka jäätükke. Matsch tuli kümneks minutiks katkestada ja pärast ki saadi rahu jalule seada üksnes Inglise hümni mängimisega. Pärast matschi pealtvaatajad järgisid Belgia kohtunikule Ponlimont'le ja ähvardasid teda. Asjaolu, et tasakaalukana tuntud Inglise publik rõõpait välja sattus, tõendab, et skandaal oli otse skandaalne.

Turniiri ainsateks üllatajateks olid schveitslased. Kuigi Inglise tuli ametlikult euroopameistriks, peab Schveitsi saavutusi hindama Inglise omist suuremateks, pealegi kui Schveits tuli kõigega toime võõra abita (Inglise meeskonnas mängis ju ka kanadlasti). Inglise alistis Schveitsi ainult suuri vaevu pärast mänguaja pikendamist. Kuid ka Kanada vastu mängis Schveits tunduvalt paremini kui Inglise. Normaalaeg nende vahel lõppes viigiliselt 1:1 ja alles lisaajal saavutasid kanadlased võiduvärava. Finaalgruppi neljandana pääsenud Saksa oli teistelet armetuks peksupoisiks, kuna ta seal kolme matschi kohta ei saavutanud auväravatki, kaotades kõik matschid vähemalt viie-väravalise vahega.

Finaalgrupi lõpuseis kujunes järgmiseks:

1. Kanada	3	3	—	—	10:1	6
2. Inglise	3	2	—	1	7:3	4
3. Schveits	3	1	—	2	7:4	2
4. Saksa	3	—	—	3	0:16	0

Nende vahel, kes poolfinaalgruppidest ei pääsenud edasi finaalsgruppi, korraldati lohuturniir. Seal valmistis üllatuse Ungari, kes mängis järgmiste maailmavõistluste korraldaja Tschehhoslovakkiaiga värvateta viigi ja tuli viimasega võrdsete punktide juures parema värvatete-suhte tõttu võitjaks. Ainsa esindajana Balti riikidest Poola oli ka end suutnud suruda poolfinaalsgruppi, kuid lohuturniiril jäi ta viimaseks, loobudes ühest matschist.

Lohuturniiri seis kujunes järgmiseks:

1. Ungari	3	2	1	—	5:1	5
2. Tschehhoslov.	3	2	1	—	3:1	5
3. Prantsuse	3	1	—	2	2:8	2
4. Poola	3	—	—	3	—	0

Seega võib maailma kaheksa parema jäähoki-rahvuse paremusjärjekorra määrata järgmiseks: 1. ja maailmameister Kanada. 2. ja euroopameister Inglise. 3. Schveits. 4. Saksa. 5. Ungari. 6. Tschehhoslovakkia. 7. Prantsuse. 8. Poola.

Ääremärkena oleks veel lisada, et kui Londonis poleks normaalaja lõppedes viigiga Kanada-Schveitsi ja Inglise-Schveitsi matschide kestvust pikendatud ja matschid oleks loetud lõppenuks viigiga, nagu säärane pretsedent on olemas Ga-Pa'st, siis oleks Inglise olnud surutud kolmandaks. Esikoha oleks saanud Kanada 5 punktiga, kuid euroopameistriks oleks tulnud Schveits 4 punktiga Inglise 3 punkti ees!

Esimesed

Raskejõustikuliit on asunud uue ürituse teostamisele, milleks on igakuised korrespondents-võistlused töstmises. Esialgu olid ette nähtud kahed seesugused võistlused — esimesed 21. veebruaril ja teised 21. märtsil, mis E. Spordilehe käesoleva numbri ilmumisel mõlemad peetud. Kuna teiste võistluste protokollid alles saabumata, siis momendil on andmed kasutada ainult esimeste korrespondents-võistluste kohta. Esimestena jätsid nad rahuldava mulje, kuigi loodeti suuremat startijate arvu. Kuid esimesed võistlused olid uuduseks ja kuigi neile ajakirjanduses tehti propagandat, paljud nurgad siiski ei tea korrespondents-võistluste korraldamisest, nagu kogemata selgus jutustamisel ühe maakonna-spordiinstruktoriga. Kuid teistel võistlustel loodetavasti ületati eelmiste rekordid.

Korrespondents-võistlused on heaks propagandaks töstesportidele üldse ja on arvata, et nad osutavad isegi suurema teene kui töstemärgi sisseseadmine. Võrdlemisi hõlpus osavõtt võistlustest nende korraldamisega kohapeal meelitab juure töstjaid. Teiseks: võistluste järjest korraldamine ergutab kõiki töstjaid järgmistel võistlustel paremaid tagajärgi üritama. Kolmandaks: maakondade vaheline konkurents peaks ergutama maakonna-spordiliite töstesportide paremale organiseerimisele maakonnas.

Käesoleval hooajal on peetud ainult kahed korrespondents-võistlused, kuid järgmisel hooajal tuleks neid korraldada septembrist kuni maini iga kuu. Edasi oleks järgmiseks sammuks maakondade vaheliste meeskondade-esivõistluste korraldamine, millest hooaja algul raskejõustikuliidu juhatus rääkis, kuid mille teostamisele veel pole jõutud.

Esimestest korrespondents-võistlustest võtsid osa 6 maakonda ja neist eraldi 2 linna — Tallinn ja Tartu. Ei startinud seega 5 maakonda — Harjumaa, Läänemaa, Saaremaa, Võrumaa ja Petserimaa, misjuures ühel maakonnal oli lohakus võistlusprotokollide mittesaatmisega, kuigi võistlusi oli korraldatud. Kokku startis 135 töstjat, suurearvulisemalt Tartumaalt ja Pärnumaalt. Kokku tösteti 38.255 kg, misjuures esimeste võistluste võitja au sai endale Pärnumaa. Kui aga arvestada Tartumaa alla ka Tartu linn, siis oleks võitjaks Tartumaa, kus tösteti peagu kolmandik kogu kilogramide koguarvust: 38.255 kg-st 12.162,5 kg. See-kordne üldine paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

Eesti jäähoki-rahvusmeeskond ja Marietredi IFK pildistatuna võistluste puful Tallinnas.

korrespondents-võistlused

1. Pärnumaa	32 osav.	7125,5 kg
2. Tartumaa	28 "	6510 "
3. Tartu	27 "	5652,5 "
4. Valgamaa	16 "	3607 "
5. Tallinn	9 "	2440 "
6. Järvamaa	10 "	2332,5 "
7. Virumaa	9 "	1617,5 "
8. Viljandimaa	4 "	870 "

Iga maakonna siht olgu oma kilogrammide kogusummat suurenda.

Alljärgnevate tehniliste tulemuste järgi võiks ka arvutada, missugune maakond meeskondade vahelistel võistlustel (igast maakonnast iga kaalu parim) tuleb võitjaks. Selle paremusjärjestuse teeme koos järgmiste korrespondents-võistluste tulemuste teadasaamisega.

Esimeste korrespondentsvõistluste paremad tehnilised tulemused olid:

	Suru- mine	Rebi- mine	Tõuka- mine	Kogu- summa
Sulgkaal:				
1. A. Kask, Pärnumaa	80	75	100	255*
2. R. Västrik, Pärnumaa	70	75	110	255
3. V. Solom, Valgamaa	78	74	94	246
4. A. Suigussaar, Tartumaa	72,5	72,5	100	245
5. J. Rebane, Tartu	67,5	75	97,5	240
6. J. Täheväli, Tartumaa	65	72,5	100	237,5
7. E. Teder, Tartumaa	62,5	67,5	87,5	217,5
8. J. Proschkin, Virumaa	—	—	—	215
9. E. Pirsko, Pärnumaa	60	62,5	85	207,5
10. E. Villemson, Tartumaa	60	62,5	82,5	205
Kergekaal:				
1. P. Mürk, Valgamaa	80	100	125	305
2. E. Lund, Tallinn	80	90	120	290
3. V. Siirak, Valgamaa	80	85	105	270
4. A. Lavin, Valgamaa	70	90	110	270
5. A. Kliimak, Virumaa	79	85	105	269

*) Väljaspool võistlusi 260 kg.

6. A. Söber, Tartumaa	72,5	82,5	110	265
7. M. Ilbak, Pärnumaa	77,5	77,5	100	255
8. H. Saal, Pärnumaa	75	77,5	100	252,5
9. A. Teder, Tallinn	65	75	107,5	247,5
10. J. Kuldkepp, Tartumaa	70	72,5	100	242,5

Keskkaal:

1. L. Kukk, Tartu	90	95	122,5	307,5
2. R. Laane, Järvamaa	85	90	120	295
3. A. Mäll, Tallinn	85	85	120	290
4. A. Antsov, Valgamaa	75	95	115	285
5. A. Jürgenson, Tartumaa	82,5	85	112,5	280
6. H. Maidlas, Pärnumaa	75	80	110	265
7. V. Pärn, Tartumaa	75	80	105	260
8. L. Pääbus, Tallinn	75	75	110	260
9. A. Lillsoo, Tallinn	77,5	75	100	252,5
10. A. Rähni, Tartu	80	75	95	250

Poolraskekaal:

1. E. Tamm, Tallinn	82,5	92,5	120	295
2. L. Kivisikk, Tartu	80	82,5	110	272,5
3. J. Luur, Pärnumaa	72,5	80	112,5	265
4. I. Marison, Pärnumaa	70	82,5	110	262,5
5. E. Kallas, Tartumaa	72,5	80	105	257,5
6. O. Tammoja, Tartumaa	77,5	77,5	100	255
7. O. Rammo, Järvamaa	75	80	100	255
8. H. Kukk, Pärnumaa	75	75	100	250
9. B. Hintser, Tartu	70	70	105	245
10. A. Ivask, Tartumaa	72,5	70	95	237,5

Raskekaal:

1. A. Luhäär, Tallinn	—	—	—	362,5
2. K. Viire, Pärnumaa	90	97,5	120	307,5
3. O. Orav, Järvamaa	80	90	120	290
4. H. Kriisa, Tartu	85	85	115	285
5. E. Ivask, Tartumaa	85	85	110	280
6. E. Jürgenson, Tartumaa	77,5	80	107,5	265
7. R. Kiisel, Tartumaa	67,5	72,5	100	240
8. R. Ivask, Tartumaa	72,5	72,5	95	240
9. R. Podnek, Pärnumaa	70	70	95	235
10. R. Unt, Tartumaa	60	70	92,5	222,5

Ülaltoodud tehnilistest saavutustest nähtub, et võistluste parimateks kaaludeks on kerge- ja keskkaal, kuna alles viimaseks tulevad raske- ja poolraskekaal. Kõigi kaalude kohta kokku on üle 300 kg saavutanud 4 ja üle 280 kg — 13 meest.

Sporflased

igalt võimalikult alalt
saate meie suurladudest osa

kirjutusmaterjale

**Kõigi raamatute, ajakirjade ja aja-
lehtede tellimiste kiire täitmine**

O/Ü. „RAHVAÜLIKOO“

Harju tn. 48, tel. 444-39

Pärnu mnt. 10, tel. 446-67

Statistikaline numbrite rägastik, mis toodud allpool, tahab tõendada sama, mida korduvalt olen märkinud varematal puhkudel. Nimelt seda, et Eesti kergejõustiku arengu tempo, võrreldes selle kiirusega, millisega edasi rühkinud maailma enamik kergejõustikurahvusi, on lõtv. Iga aasta võime küll nentida uusi edusamme, kuid need edusammud osutuvad, eriti viimasel ajal, liig lühikesteks, kui teised lähevad edasi pikemate sammudega.

Karates tagasi veel 1933. ja 1934. aastasse, oli edasiareng veidi kiirem, tõus võimsam. Kuigi rekordid sel ajal olid mõnel alal isegi tunduvalt nõrgemad kui praegu, oli keskmine tase maailma ekstraklassi omaga võrreldes suhteliselt siiski kõrgem. Siis vaatasime hõisates tulevikku, sest ei võidud arvata, et areng ei jatku enam samas tempos. Selgituseks olgu järgmine, konkreetsem näide: kolm-neli aastat tagasi võisid G. Sule ja A. Viiding tunduvalt nõrgemate tehniliste saavutustega, kui on nende meeste isiklikud rekordid tänapäeval, saavutada võrdlemisi häid rahvusvahelisi võite. Kuid katsugu nad samasuguseid võite korrata tänapäeval. Vahepeal on teiste rahvaste tase niivõrd tõusnud, et näiteks odaviskes saavutas ühel ja samal hooajal kümme meest üle 70 m.

Teiste kergejõustikurahvuste kiirem arengu tempo surub meid maailmatabelis ikka rohkem ja rohkem allapoole. Kui ma 1935. a. E. Spordilehes esmakordselt avaldasin maailma paremate rahvuste rahvuslike rekorditabelite võrdluse, siis märkisin, et säärane võrdlemine võimaldab suure täpsusega kindlaks määrata iga rahvuse kergejõustiku sisulisema tugevuse pikema ajajärgu kohta. Nende tabelite kordamisega ka järgmistel aastatel, selgus, et iga-aastaste tabelite omavaheline võrdlemine selgitab veel seda, kuidas iga rahvus on edasi arenenud ka aast-aastalt. Just viimase võrdluse põhjal näeme, et Eesti vajub ikka rohkem ja rohkem tahapoole, suutmata pidada sammu teistega.

1934. aastal oli Eesti maailma neljateistkümnenes, 1935. a. — seitsmeteistkümnenes ja 1936. a., nagu võib näha käesolevale kirjutusele lisatud tabelist, üheksateistkümnenes... S. t., et iga aastaga oleme

MAAILMA üheksateistkümnenes

endast mööda lasknud 2—3 rahvust. Piltlikumalt näitab seda kolme viimase aasta paremusjärjestuste korrutamine:

1934	1935	1936
1. USA	USA	USA
2. Soome	Saksa	Saksa
3. Rootsi	Soome	Rootsi
4. Saksa	Rootsi	Soome
5. Inglise	Ungari	Ungari
6. Ungari	Inglise	Jaapan
7. Kanada	Jaapan	Poola
8. Jaapan	Poola	Itaalia
9. Norra	Norra	Norra
10. Prantsuse	Prantsuse	Prantsuse
11. Itaalia	Kanada	Kanada
12. L.-Ameerika	Itaalia	Inglise
13. Poola	L.-Aafrika	Argentiina
14. Eesti	Argentiina	L.-Aafrika
15. L.-Aafrika	Tschechoslov.	Tschechoslov.
16. Daani	Hollandi	Vene
17. Tschechoslov.	Eesti	Hollandi
18. Schveits	Austria	Austria
19. Austria	Schveits	Eesti
20. Hollandi	Vene	Schveits
21. Läti	Daani	Daani
22. Belgia	Greeka	Greeka
23.	Brasiilia	Brasiilia
24.	Läti	Belgia
25. Vene	Belgia	Läti

	100 m	200 m	400 m	110 m tk.	400 m tk.	800 m	1500 m	5000 m								
1. USA	10,3	1071	20,3	1154	46,1	1139	13,7	1186	50,6	1134	1,49,8	1065	3,48,4	1079	14,30,0	1055
2. Saksa	10,3	1071	20,9	1048	47,6	1028	14,5	1019	53,2	990	1,51,6	1011	3,51,0	1041	14,46,6	994
3. Rootsi	10,3	1071	21,5	954	48,0	1000	14,4	1038	52,4	1032	1,50,4	1047	3,50,8	1044	14,29,0	1059
4. Soome	10,7	934	21,8	911	48,3	980	14,4	1038	53,7	965	1,52,5	986	3,52,0	1027	14,17,0	1106
5. Ungari	10,4	1071	21,0	1032	48,2	980	14,8	964	52,9	1005	1,52,0	1000	3,52,6	1019	14,39,4	1020
6. Jaapan	10,3	1071	21,2	1000	49,0	935	14,6	1000	54,6	921	1,54,0	945	3,57,8	950	14,30,0	1055
7. Poola	10,6	966	22,0	883	48,8	947	14,8	964	54,2	940	1,51,6	1011	3,54,0	1000	14,33,4	1042
8. Itaalia	10,6	966	21,4	969	48,1	993	14,7	982	52,4	1032	1,50,6	1041	3,49,0	1070	14,44,4	1002
9. Norra	10,5	1000	21,6	940	48,6	960	14,7	982	54,0	950	1,52,1	997	3,56,5	967	14,48,0	989
10. Prantsuse	10,6	966	21,6	940	47,6	1028	14,8	964	53,4	980	1,50,6	1041	3,49,2	1067	14,36,8	1030
11. Kanada	10,3	1071	20,6	1099	48,2	987	14,5	1019	55,6	876	1,52,0	1000	3,50,4	1050	15,26,6	864
12. Inglise	10,6	966	21,2	1000	47,6	1028	14,6	1000	52,2	1042	1,49,8	1065	3,51,4	1036	14,54,8	966
13. Argentiina	10,4	1035	21,4	969	48,4	973	15,2	896	54,3	936	1,54,2	939	3,58,4	943	14,55,6	963
14. L.-Aafrika	10,8	902	21,1	1016	48,4	973	14,5	1019	53,8	960	1,53,7	953	3,56,0	973	15,04,8	932
15. Tschechoslov.	10,6	966	21,6	940	49,1	928	15,2	896	56,0	859	1,54,6	929	3,59,4	930	15,12,3	908
16. Vene	10,6	966	21,6	940	48,6	960	15,4	864	56,8	824	1,56,4	883	3,57,9	949	14,38,7	1023
17. Hollandi	10,3	1071	21,1	1016	48,7	954	14,8	964	56,8	824	1,55,1	916	4,07,0	841	15,16,4	895
18. Austria	10,6	966	21,7	925	48,5	967	14,8	964	54,8	912	1,53,8	950	3,59,2	933	15,20,0	884
19. Eesti	10,7	934	21,9	897	50,3	857	15,4	864	57,4	801	1,56,2	888	4,02,9	888	15,07,4	924
20. Schveits	10,4	1035	21,2	1000	47,8	1014	15,2	896	56,0	859	1,51,8	1001	3,55,0	987	15,27,4	861
21. Daani	10,7	934	22,7	843	49,3	916	15,1	912	54,9	908	1,55,7	900	3,58,1	946	14,48,0	989
22. Greeka	10,6	966	21,6	940	50,1	868	14,8	964	52,8	1010	1,58,1	841	4,02,8	889	15,38,6	828
23. Brasiilia	10,6	966	21,8	911	48,8	947	14,8	964	53,7	965	1,55,1	916	3,58,8	938	15,57,0	777
24. Belgia	10,7	934	22,0	883	49,7	892	15,4	864	53,4	980	1,55,2	913	3,53,0	1014	15,00,6	946
25. Läti	10,6	966	21,9	897	50,5	845	16,2	749	59,5	723	1,58,2	839	4,02,8	889	15,04,6	927
26. Jugoslaavia	10,7	934	22,4	830	50,8	845	15,0	929	55,2	894	1,57,5	856	4,07,0	841	15,31,4	849
27. Rumeenia	10,6	966	22,2	856	50,9	823	16,0	776	59,0	740	2,00,0	798	4,12,2	785	15,51,8	791
28. Hispaania	10,9	872	22,7	792	50,0	874	16,2	749	57,8	770	1,58,4	834	4,03,0	887	15,23,4	873
29. Leedu	11,0	843	22,6	805	51,5	791	15,4	864	59,5	723	2,01,0	776	4,07,2	839	15,31,8	848
30. Portugal	10,6	966	22,2	856	52,6	735	16,0	776	58,2	770	2,03,0	734	4,16,6	740	15,25,8	866
31. Bulgaaria	11,0	843	23,2	734	51,4	796	16,2	749	62,0	640	2,04,8	698	4,18,0	727	16,18,0	722

Ei ole lohutuseks ka see, et teisigi rahvusi on maailmatabelis langenud, vaid võtame parem eeskujuks neid, kes rühkinud võimsalt ülespoole. Vaadake, kuidas on tõusnud Poola, Itaalia ja Vene!

Alati, kui Eesti kergejõustiku kohta tuleb teha statistikalisi ülevaateid ja võrdlusi, ei saa peatamatult mööduda sellest meie kergejõustiku nõrgast kannast, milleks on jooksud. Kui summeerida ainult hüpete ja visete rekordide punktid, on Eesti maailma üheksas, ainult jooksudega aga maailma kahekümne neljas. Milline suur ebaühtlus! Illustratsiooni asendajana toome rahvuste paremusjärjestuse ainult hüpetes-heidetes ja ainult jooksudes (punktid Soome tabeli alusel):

Hüpped-heideted:		Jooksud:	
1. USA	8768	1. USA	9814
2. Saksa	8432	2. Rootsi	9288
3. Soome	8275	3. Saksa	9211
4. Rootsi	8107	4. Ungari	9024
5. Jaapan	7825	5. Soome	9015
6. Poola	7823	6. Inglise	9003
7. Ungari	7790	7. Itaalia	8991
8. Norra	7691	8. Prantsuse	8954
9. Eesti	7602	9. Jaapan	8912
10. Itaalia	7548	10. Kanada	8874

11. Kanada	7512	11. Poola	8812
12. Tšehhoslov.	7507	12. Argentiina	8735
13. Prantsuse	7434	13. Norra	8723
14. Vene	7384	14. L.-Aafrika	8578
15. L.-Aafrika	7374	15. Šveits	8517
16. Holland	7298	16. Austria	8368
17. Argentiina	7255	17. Daani	8320
18. Greeka	7192	18. Belgia	8317
19. Inglise	7188	19. Vene	8312
20. Austria	7142	20. Hollandi	8292
21. Daani	6983	21. Tšehhoslov.	8198
22. Šveits	6928	22. Brasiilia	8175
23. Brasiilia	6858	23. Greeka	8093
24. Läti	6854	24. Eesti	7885
25. Jugoslaavia	6699	25. Jugoslaavia	7771
26. Rumeenia	6437	26. Läti	7691
27. Belgia	6298	27. Hispaania	7513
28. Hispaania	6081	28. Leedu	7295
29. Bulgaaria	6078	29. Portugal	7290
30. Leedu	5864	30. Rumeenia	7281
31. Portugal	5806	31. Bulgaaria	6561

Ülaltoodud tabelit lähemalt uurides võib sattuda huvitavale avastusele, mis vist esmakordselt maailmas leiab fikseerimist. Meie näeme, et kõik rahvused võib jaotada kolme erinevasse rühma: I rühm — rahvused, kes on tugevamad heidetes ja hüpetes; II rühm — rahvused, kes on tugevamad jooksudes; III rühm — rahvused, kes on peagu võrdtugevad kõigil aladel.

Nii näeme, et esimesse rühma kuuluvad Vene, Tšehhoslovakkia, Poola, Greeka ja Eesti ning vähe-mal määral ka Soome ja Jaapan. Teise rühma peamis-teks esindajaiks on Inglise, Prantsuse, Belgia, Šveits, Argentiina ning vähemal määral Rootsi, Daani ja Austria. Ning edasi satume kõige huvitavamale asjaolule. Nimelt, et heidetes-hüpetes on tugevamad slaavi-, soome-ugri ja mongooli rahvad, jooksudes aga anglo-saksi ja romaani rahvad! Teise rühma kuuluvad ka neegrid. Erandeid on küll ka olemas, kuid üldiselt on nagu ühe niidi otsa aetud ühel alal ja teise niidi otsa teisel alal tugevamad rahvatõud. Kas kukub see nii välja juhuslikult või saab seda kuidagi põhjendada ka antropomeetriselt?

Kolmandasse rühma, s. t. nende hulka, kes peagu võrdtugevad kõigil aladel, kuuluvad esotsas põhja-ameeriklastega sakslased, lõuna-aafriklased, lätlased, leedulased, hispaanlased, portugallased, jugoslaavlased, bulgaarlased jne. Näib, et siia rühma on koondunud

10.000 m	Kõrgus	Kaugus	Kolmik	Teivas	Kuul	Ketas	Oda	Vasar	Punkte	Koht									
31.24,0	936	2.07	1145	8.13	1131	15.34	983	4.43	1113	17.40	1202	52.25	1116	68.93	975	57.77	1103	18.572	1.
30.40,0	1009	1.99	1034	7.87	1051	15.27	972	4.12	962	16.60	1105	53.10	1147	73.96	1094	56.49	1067	17.643	2.
30.55,2	983	1.95	974	7.53	960	15.40	992	4.15	976	15.84	1016	53.02	1144	71.72	1023	54.83	1022	17.335	3.
30.06,2	1068	2.04	1096	7.51	945	15.48	1055	4.03	920	16.23	1061	49.82	1029	77.23	1175	53.77	994	17.290	4.
31.25,8	933	2.00	1047	7.58	965	15.10	946	4.04	925	15.83	1015	50.73	1061	68.23	960	48.98	871	16.814	5.
30.25,0	1035	2.01	1054	7.98	1084	16.00	1089	4.34	1068	14.13	829	44.76	859	68.59	968	49.10	874	16.737	6.
30.11,4	1059	1.96	987	7.38	908	15.21	963	4.20	1000	16.05	1040	46.26	908	73.27	1077	51.70	940	16.635	7.
31.24,2	936	1.91	928	7.73	1009	14.92	918	4.01	911	14.43	861	50.31	1046	65.23	893	49.43	882	16.539	8.
31.22,8	938	1.97	1000	7.53	950	15.21	963	4.25	1024	15.00	922	48.80	993	67.04	933	50.39	906	16.414	9.
30.58,8	977	1.95	974	7.70	1000	13.57	725	4.07	939	15.86	1018	50.71	1060	61.34	810	50.48	908	16.388	10.
31.42,0	908	2.00	1047	7.59	968	14.76	894	4.10	953	15.12	935	43.70	825	63.12	847	55.58	1043	16.386	11.
—	900	1.95	980	7.48	936	—	800	3.82	826	14.54	872	—	800	67.38	952	54.81	1022	16.191	12.
30.56,2	981	1.91	922	7.31	888	15.42	995	4.11	957	14.28	845	44.96	865	60.70	796	53.51	987	16.090	13.
—	850	1.97	1007	7.50	942	—	925	4.05	930	15.24	948	48.01	966	62.35	831	47.14	825	15.952	14.
32.27,4	842	1.91	922	7.26	874	14.43	846	4.02	916	16.20	1058	47.57	951	65.23	893	55.75	1047	15.705	15.
31.45,6	903	1.93	954	7.24	869	14.66	879	4.19	997	15.20	944	48.18	972	64.24	871	50.06	898	15.696	16.
32.49,9	811	1.94	967	7.37	905	15.47	1003	3.90	862	15.85	961	48.19	972	64.23	871	44.27	757	15.590	17.
32.10,0	867	1.88	884	7.26	874	14.57	866	4.05	930	14.91	912	48.73	991	62.71	838	48.02	847	15.510	18.
32.34,4	832	1.95	974	7.42	919	14.43	846	3.90	862	16.06	1041	47.56	951	71.48	1034	53.07	975	15.497	19.
32.12,2	864	1.91	928	7.48	936	13.92	773	3.90	862	14.22	839	46.87	928	63.29	851	46.56	811	15.445	20.
31.01,8	972	1.90	909	7.30	885	14.53	860	4.10	953	14.34	851	42.97	802	64.05	867	48.39	856	15.303	21.
33.08,2	787	1.90	909	7.10	831	14.31	828	4.01	911	14.60	879	50.45	1051	64.69	881	50.22	902	15.285	22.
33.05,0	791	1.92	934	7.42	919	13.44	707	4.10	953	14.15	831	43.21	809	61.58	815	49.75	890	15.033	23.
31.53,8	891	1.86	859	7.11	833	13.60	729	3.71	779	13.70	785	42.76	795	61.76	818	—	700	14.615	24.
32.04,4	875	1.88	884	7.33	894	13.88	767	3.78	809	15.19	943	46.10	902	67.70	948	40.86	679	14.536	26.
33.03,8	793	1.85	846	6.98	799	14.20	812	3.70	775	15.01	923	46.00	899	59.42	770	49.17	875	14.470	25.
33.40,2	746	1.85	846	7.08	825	13.59	727	3.70	775	14.98	920	46.72	923	55.90	699	42.76	722	13.718	27.
32.23,8	847	1.81	798	7.21	861	14.05	791	3.74	792	12.87	703	41.44	754	53.30	649	43.23	733	13.594	28.
32.54,0	806	1.85	846	6.75	739	13.78	753	3.40	652	13.60	775	43.00	727	59.50	772	—	600	13.159	29.
32.23,8	847	1.82	810	6.80	751	13.43	706	3.40	652	13.07	722	41.10	744	57.85	738	41.06	683	13.096	30.
35.02,0	652	1.81	804	6.67	718	13.65	736	3.90	862	12.83	699	43.95	832	57.30	727	—	700	12.649	31.

need rahvused, kelle kergejõustik on kas väga kõrgel järjel või alles algastmes ja välja kujunenemas. Jällegi omapärane. Siia rühma tuleks õigupoolest loendada Soome ja Rootsi, sest kummalgi pole kuuluvus esimesse või teise rühma väga tugevasti põhjendatud, kuigi neil on mõningal määral kalduvust kas esimese või teise rühma poole.

Kolmas rühm tuleks õieti jagada veel kaheks alarühmaks: ühte kõrgel ja teise nõrgal tasemel olevad rahvused.

Kõigest ülaltoodust võiks järeldada, et arengu algul on iga teatud rahvus võrdtugev (õigemini võrdnõrk) kõigil aladel, edasi arenedes tekib kalduvus kas esimese või teise rühma poole ning lõpuks, arengu tipule lähenedes, ollakse jälle võrdtugevad kõigil aladel. Vahepealsel ajajärgul võib aga kalduvus esimesse või teise rühma olla nii suur, et kui näiteks korraldada maavõistlus Eesti ja Inglise vahel, kellest üks esindab esimest ja teine teist rühma, siis võib üks võita maavõistlusel kõik hüpped-heited, teine aga kõik jooksud. Kui Eesti-Inglise maavõistluse korraldamise puhul võtta võrdsel arvul kavasid jooksusid ja hüppeid-heiteid, siis võiks säärane maavõistlus lõppeda absoluutse viigiga. Ainaks segajaks võib olla asjaolu, et hüpped lähenevad rohkem jooksule, mis on inglaste tugevam külg, kui heidetele, mis on eestlaste tugevam külg.

Vahepealne aasta, mis meid lahutab eelmisel aastal E. Spordilühes rahvuste paremustabeli avaldamisest, on tabelisse toonud suuri muutusi. Peale hispaanlaste, kes ametis vennasõjaga, on küll kõik teised rahvused oma rekorde parandanud, kuid ühed neist suuremal ja teised vähemal määral. Et areng pole kõigil rahvustel olnud võrdtugev, on see jätnud mõju ka paremusjärjestusse, mida vastavalt tuli muuta.

Käesolevale kirjutusele on lisatud uus võrdlustabel. Kui seda kõrvutada eelmise aasta tabeliga, siis peab kõige pealt märkima seda, et USA püsib

kõigutamatu esirinnas. Ka Saksa püsib edasi maailma teisena, kuid vahe tema ja USA vahel on kaugenud 1104 punktilt 929-le. Kuid endisest kolmandast — Soomest — on mõnekümne punktiga mööda rühkinud Rootsi. Edasi on suureks muudatuseks Nõukogude Vene tõus 20. kohalt 16-daks ja Itaalia tõus esimese tosina lõpust kaheksandaks. Esmakordselt sai tabelisse võtta ka Leedu, kellele läinud aasta oli edurikas.

Kuigi paremusjärjestuses tuli ette võtta rida ümberpaigutusi, jäid paremusrühmade koosseisud peagu endisteks, välja arvatud üksikud erandid. Täiesti omaette, n.ü. ekstra-ekstra klassi, jäi edasi USA, kel on ainsana üle 18.000 punkti, koguni 18.572. Järgmise rühma, mida võib nimetada ekstra-rühmaks, moodustavad üle 17.000 punktiga riigid — Saksa, Rootsi ja Soome, kuid vahe rühma esimese ja viimase vahel on kärisenud suuremaks. Soome on iga aastaga vajunud üks koht allapoole, kuid püsib Saksa ja Rootsi siiski peagu võrdvõimelisena. Kui tabelisse oleks võetud takistusjooks ja rohkem pikamaajookse, siis Soome oleks USA järgmine.

Edasi moodustavad väga heade rühma need riigid, kelle punktide arv 16.000—17.000. Neid on kokku üheksa, misjuures uustulnukaks sellesse rühma on Argentiina, esialgu rühma viimasena, missugusel positsioonil ta seirab Inglismaad. Viimane on 6. kohalt 11-le langenud seetõttu, et nüüd on tabelisse võetud ainult inglaste poolt püstitatud Inglise rekordid, mitte ka välismaalaste omad. Väga heade rühma kuuluvad veel Ungari, Jaapan, Poola, Itaalia, Norra, Prantsuse ja Kanada. Aratab tähelepanu Poola hea platseerung maailma seitsmendana.

Tugeva keskkoha maailma rahvuste peres moodustavad riigid, kelle punktide arv 15.000—16.000. Argentiina asemele, kes tõusis kõrgemasse rühma, on iure tulnud kaks uut — Greeka ja Brasiilia. Eestist on mööda rühkinud Vene ja Austria. Juba eelmisel aastal oli oodata suurt „ohtu“ Venest, nüüd ongi ta meist mööda lipsanud ja vaevalt on ta veel püütav, sest Vene kergejõustik areneb suurte sammudega. Austria on meist ees ainult 13 punktiga. Eesti parandas küll oma punktide kogusummat 151 punkti võrra, kuid teised sellesse rühma kuuluvad olid siiski edukamad. Näiteks Vene parandas kogusummat 456, Greeka 355, Lõuna-Aafrika 210, Hollandi 210, Tšehhoslovakkia 218 ja Austria 183 punkti võrra. Peale nimetatute kuuluvad tugevasse keskpäika veel Schveits ja Daani. Kokku seega 10 riiki varema 9 asemel.

Edasi järgneb keskpärase riikide rühm, millesse kuuluvate arv on vähenenud viielt kolmele, sest kõrgemale tõusnud Greeka ja Brasiilia asemele pole altpoolt teisi neid juure kerkinud, kelle punktide kogusumma oleks ületanud rühma alammäära — 14.000 punkti. Keskpärase rühma kuuluvad Belgia, Läti ja Jugoslaavia. Seejuures on Läti langenud üks koht allapoole, lastes endast mööda Belgia, kes „kosus“ 321 punkti võrra Läti 75 punkti vastu.

Ülejäänud rahvused, kellele vähem kui 14.000 punkti, kuuluvad alla keskpärase kergejõustikurahvuste rühma. Rumeeniat ja Leedut on siiski varsti oodata tõusvat ühe rühma võrra kõrgemale. Loendusest puuduvatest riikidest ei saa siiski näiteks Austraaliat, Indiat, Hiinat, Türgit, Uus-Meremaad, Filippiine ja vast veel mõnda pidada alla keskpära rahvuste rühma, kuid nende täpset kohta määrata oli raske, kuna nende riikide rahvusrekordide tabelid ei olnud nende ridade kirjutajale täiskujul kättesaadavad.

Reservatsioonina kogu kirjutuse puhul tuleb lausuda, et ühe või teise rahvusrekordid pole vast ära toodud täielise täpsusega, kuid suuri muutusi täpsemad andmed, mida küll on võimatu hankida, siiski ei too.

A. Adari.

Häid pühi sportlaskonnale

soovib

restoran-kohvik-öölokaal

O. K.

S. Karja 18

Tel. 449-93

Millega võideti lätlasi

Eesti-Läti 14. korvpalli-maavõistlusel, mis peeti 27. veebr. Riias, sai Eesti meeskond hakkama üllatava võiduga, mida Eestis küll igatseti, kuid mida ei juletud loota. Meie rahvusmeeskond oli viimastel aastatel valmistanud pettumuse pettumuse järele, seevastu aga naaber oli lõiganud loorberid tulekuga koguni Euroopa meistriks. Palju on selle üle räägitud, miks Eestil ei ole vedanud viimastel aastatel. Põhjused aga näivad olevat selged. 1935. a. saadik tekkis Tallinnale tõsine konkurents Tartu näol, kes on sellest ajast peale võitnud kõik linnavõistlused ja sellega omandanud eesõiguse maavõistlustel esinemiseks. Kuid tartlastel oli seni väikesearvuline meeskond ja sellest väikesearvulisest meeskonnast on maavõistluste puhul nagu saatuse pilkena pidanud haiguse tõttu puuduma mõned kandvamad jõud. Sellega oldi sunnitud täiendama auke tallinlastega, missugune asjaolu ei annud soovitavaid tulemusi. Korvpallimäng nõuab viimistletud koostööd ja hingelist kooskõla, mida Tartu ja Tallinna mängijatest koostatud segu ei suutnud anda. Alles käesoleval aastal, millal Tartu meeskond tugevnes Viksteni come-backiga ja Zimmermanniga, suutis välja panna suurema meeskonna ja lüüa Tallinna koguni 37 punktiga.

Nagu imena viimaseaja „harjumuste“ sekka ei langenud ka ühtki mängijat rivist ja Eesti rahvusmeeskond asus teele Riiga ühtlases vaimus ja kindla tahtega, kindlustada võidu. Kõik üheksa olid ühesugused tublid mängijad ja oli raske ütelda, kes neist on parem, kes nõrgem.

Meie ajakirjandus, teadlikult või mitte, sai toime hea psühholoogilise võttega — peagu üldse mitte mainides eelseisvat maavõistlust. Mehed olid seetõttu vabad ülepingest, südames aga oli kõigil tahe näidata, et oli sõidetud siiski tähtsale maavõistlusele.

Peale kõige muu olid järjekindlad ebaõnnestumised võistluste puhul lätlastega õpetanud mehi targemaks. Iga mees tunneb nüüd täpsemalt oma vastase mängu ja vastase iga liigutust. Ja kui 600 lätlast saalis ja mitu tuhat raadio kaudu tahtsid näha-kuulda euroopameistri uut võitu Eesti üle, siis pidid nad pettuma juba mängu 10. minutil. Väikeseks lootuseks jäi teiseks päevaks Tartu-Riia linnavõistlus, kuid siis oli pettumus veelgi suurem. See oli neid harvu kordi, millal Eesti pärast maavõistluse võitu võitis ka linnavõistluse.

Eesti alkoosseisu — Keres-Veskila-Kärk-Suurna-Mahl — ülesandeks oli vastase väsitamine kiire mänguga ja 2. poolajal pidid Illi-Viksten-Veskila-Erikson-Zimmerman, kui jõuliselt alkoosseisust paremad, lätlasi lõplikult purustama. Lootsin poolaja tulemuseks viiki või mõnepunktilist edu kas Lätile või Eestile. Ka oli teada, et Läti meeskond Startsi'i koosseisus ei luba meid korvi alla viskama. Selleks harjutati kogu aasta kaugeviskeid, mis õnnestusid kõikidel mängudel, välja arvatud Chicago Tribune'i karikafinaalis Tartus.

Plaan õnnestus poolajal ainult osaliselt. Kärk „kaotas pea“, kuna ta vastane teda mänguga igati üle trumpas. Kärk unustas ähmiga korvi alla minna, et tagalaualt pörkavaid palle hankida. Sellega kaotasime palju palle ja andsime lätlastele võimaluse pealetungile asuda. Kuna aga tagajärg püsis enam-vähem viigis, siis ei olnud erilist põhjust Kärgi väljavõtmiseks.

Mahl, kes Anjufrievis, Läti kardetavamalt ligiviskajat, oli Tartus suutnud tagajärjerikkalt pidurdada, lasi ennast Riias korduvalt sisse vedada. See olukord tekitas kaitses rahutust, kuid Mahla asendamine Eriksoniga lahendas nõrga punkti, ja ehk küll edurivi tegi taktikalisi vigu, visates kaugelt, ilma et Kärk oleks han-

kinud tagalaualt pörkavaid palle, suudeti siiski hoida mäng peagu tasakaalus ja vaheajale mindi 2-punktilise vahega Läti kasuks.

Teisel poolajal — Illi-Erikson-Veskila-Zimmerman-Viksten — täitsid mehed oma ülesande. Tugeva, jõulise, kiire ja täpse koostööga saavutati 5 minutiga 6-punktiline edu (s. t. 8 punkti). Ja siis juhtus, mida ootasime. Rahvas nõudis Startsi'i lahkumist ja US-i mängutulekut, mida treener ka täitis. Nüüd pidid meie mehed paari minutiga vastasest kaugele ette jõudma, sest see on umbes aeg, mille jooksul värskest mängu tulnud meeskond kohaneb mänguga.

Kas eestlased suudavad endid vastasest lahti raputada? Jah, nad suutsid. Korv järgnes korvile ja edu oli juba 14 punkti Eesti kasuks (31:17).

U. S. mängijad rahva ergutushüüetest üleskihutuna, tormavad vihasele mööda väljakut. Meie meestel on tegemist nende eest põiklemisega — ja nad tegid seda imeosavalt. Jäme ots jäi eestlastele kuni mängu lõpuni. Lätlased saavutavad ainult paar juhuslikku korvi. Ja mäng lõppes seisul 34:23.

Meie meestest mängisid hästi: Illi, Erikson, Veskila. Illi juhtis 2. poolajal meeskonda ja seadis lätlastele vastu kaitse, millest neil oli võimata läbi murda. Erikson sai üle tema tavalisest n.-õ. alaväärtuse kompleksist, mis kui imevägi meest rõhub, kui on tege- mist tugevate vastastega. Ta võistles seega seekord sõna tõsisel mõttes kui „fighter“. Veskilat lätlased ei suutnud katta. Ta viske võimet, kiirust ja vastupidavust tuli imetleda. Selles mängus ta näitas, et ta ei ole ainult viskaja, vaid ka hea strateeg kaitsemängus ja söötmisses.

Viksten — stoilise rahuga — tegi jälle hea partii: rikkudes lätlaste rahu ja tõmmates endale kaks vastast, seega võimaldades ühele kaasmängijale vaba tegevust. Zimmerman oli nagu tavaliselt „häbematult julge“, kiire ja innukas ja purustas osavate visetega lätlaste kaitse löögijõu just siis, kui neid meil kõige enam vaja läks. Kerese ja Suurna võis jääda rahule. Keres tikkus mängu alul liig vara kaugelt viskama, mis võimaldas lätlastele saavutada palli, mille tagajärjel nad ka korve saavutasid. Suurna peaks oma keha eest rohkem hoolt kandma. Olgugi hea võitlusvaimuga, ta tundub veidi raskena, lohakana. Rohkem kiirust, hüpet ja viskeid!

Kuid üle kõige peab edaspidi pidama meeles, et võidud lätlaste üle ei luba veel loorberitele istumajäämist. Sellepärast kahe jalaga maa peale ja anduda veel põhjalikule tööle. Peame olema valmis igasugustele üllatustele.

H.Niiler.

Rõõmsaid pühi

soovib

KOHVIK JA PAGARIÄRI

„ASKO“

Viru 13

Tel. 467-62

Maavõistlused Soomega ainult vaheetapp

1.

Olgu see missugune spordiala tahes, on eeskätt tähtis, et ta end tasuks majanduslikult. Ettevõteted ja kavatsused, mis rajatud peamiselt toetustele, kannavad juhuslikku laadi ja on seotud riskiga, millele ei saa ehitada midagi pidevat. Võimalused on siis piiratud, aasta või kaks võib küll vastu pidada, kuid sellele oleks ka kõik. Edaspidi tuleks tahes-tahtmatult tagasi tõmbuda.

Raskejõustikuliit võib nüüd, vähemalt maadluse alal, asuda järjekindlamalt suurvõistluste teostamisele. Äsjapeetud Eesti-Soome kahekordne maavõistlus näitas, et rahva huvi maadluse vastu on suuresti tõusnud. Muidugi on sellele võimsasti kaasa aidanud ka meie maadlejate suur edu Berliini olümpiamängudel. Sää-

rane pealtvaatajate arv, missugune viibis maavõistluste kahel päeval kino „Arsis“, katab juba suurete- võtete kulud ja julgustab uute üri- tuste ettevõtmist. Võime juba nii kaugele minna, et konkreetsemal kujul võtta arutusele esimese maad- lusmaavõistluse korraldamise ka Rootsiga.

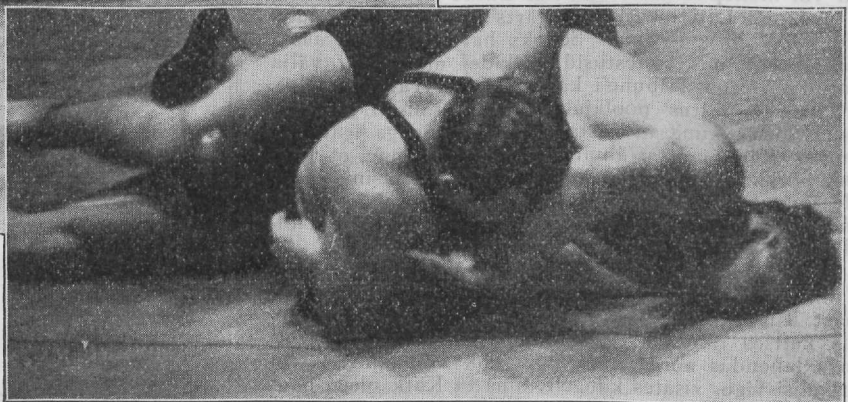
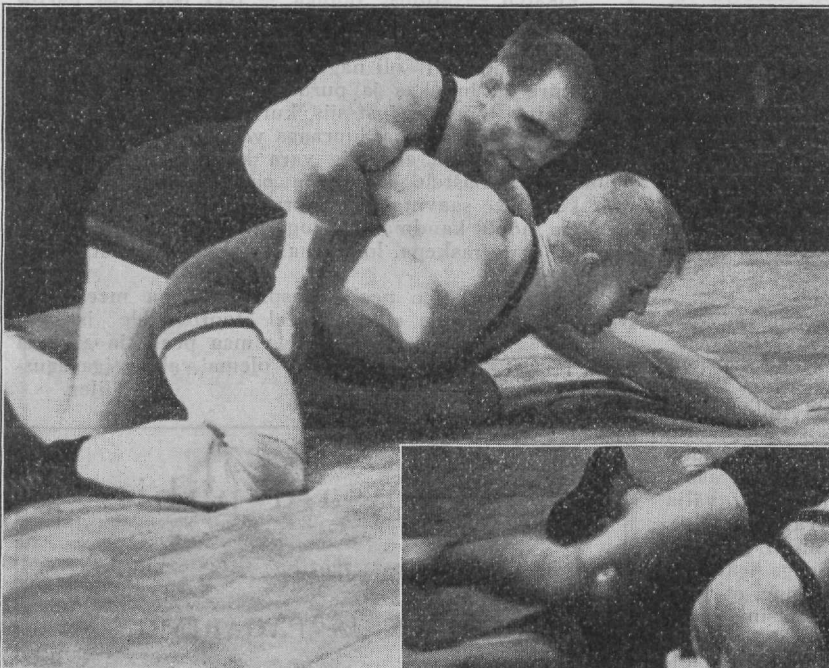
Kaasa aitab ka meie maadlustase- me tõus. See pakub meie maadlus- kõvadele naabritele juba puhtsport- likult suuremat huvi Eestiga maa- võistluste korraldamiseks, kui veel mitte õppimise sihiga, siis kogemus- te hankimiseks ja oma maadlejate ettevalmistamiseks. Näiteks: kuigi Rootsi võib ette kindel olla meie võitmisel, suudame neile ikkagi pak- kuda tasavägist konkurentsi, olgu siis maavõistluse numbriline tule- mus missugune tahes.

Meile endile on kõik ülaltoodu eel- duseks maadluse suuremaks levikuks ja taseme tõusuks, pealegi kui nüüd keskliidu kaudu on loodud head eel- tingimused.

Kui nüüd peatuda Eesti-Soome kahekordse maavõistluse, siis mees- kondadesse puutuvalt peab kinni nae- lutama seda, et Soome pole enam sellel tasemel, millisel ta oli aastaid 6—7 tagasi. Ta pole suutnud peale kasvatada uusi häid mehi. Vana põhi on tülinud ja ei edene enam, püsi- des keskmisel tasemel peamiselt oma vanade kogemustega ja oskuse- ga. Ei ole lõkkele löövat indu, mis emane nooremate maadlejate juures. Soome maadlusklass on maha jää- nud: puuduvad V. Kokkise ja O. Fri- mani taolised ekstraklassi-mehed kes omal ajal töid Soomele kuulsuse maailma esimese maadlusrahvana.

Meie maadlejate kohta on ütelda, et nad on tubliste edenenu. Kes varem suure aukartusega vaatasid soomlastele, on viimastele nüüd jä- rele jõudnud. Võitlevad hea energia ja tahtejõuga, mis viib neid võitu- dele. Näitena võiks nimetada E. Puuseppa, V. Froomani ja A. Mäge. Tuleb anda veel ainult lõpuliit. Rõõmustav kõige juures on, et me- hed juba nüüd suudavad endid läbi lüüa. kuigi nende arenemise kulmi- natsioonipunkt on veel kaugel. See on maksev enamiku meie maadlejate kohta ja puudutab ka K. Palusalu.

Meeste vormis tundus maavõistlu- sel ettevalmistuse väheldust. Kuid see on arusaadav, kui võtta arvesse, et enne Berliini oli kõva ettevalmis-

Ülal: A. Neo taotleb U. Vento kallal käsi- varre-lukku.

All: J. Koikas võist- luses E. Järvisega.

Suurim valik

KULD- ja HÕBEASJU

K/m. H. MARKOVITSCH

Tallinn, Viru tänav 15, telefon 447-52.

SPORTLASTELE

SOOVITAME IGASUGUSEID

SPORDIRIIDEID

KUDUMISTÖÖSTUS

BETTY BESPROSVANNY JA POEG

TARTU MNT. 69.

TELEFON 301-79

tus ja et uut ettevalmistust tuli alustada vaevalt puhunud olümpiaväsimusest. Et nüüdne ettevalmistus oli kerge, see torkas silma vastupidavuse puudumises ja mitteoskuses oma jõudu otstarbekalt kasutada kogu matschi edukaks sooritamiseks. Kõik mehed väsisid enne lõppu, peale E. Puusepa ja V. Froomani, kellel oli vastupidavust kuni viimase matschiminutini.

Kui võtta arvesse, et nüüd mängitakse tasavägiste vastaste puhul töövõidu andmisel emmale-kummale tähtsat osa parterimaadlus ja viimane 4 minutit püstimaadlust, misjuures kohtunikele erilise mulje jätab matschi efektne lõpp, siis tuleb eriti suurt rõhku panna vastupidavuse arendamisele. Seejuures tuleb vastupidavust jagada nii, et see ei kahaneks matschi lõpu poole, vaid koguni tõuseks. Veel tuleb ettevalmistuses rõhku panna, et osataks kasutada parterimaadlust võidu saavutamiseks. Eriti peab oskama tasavägiste matschide puhul otsustavat võtet teha parterimaadluses.

Kõige juures peetagu silmas seda, et tasavägise maadluse puhul määratakse määruste järgi võit sellele, kes suudab säilitada initsiatiivi, olla pealetungil ja kellel on rohkem vastupidavust ja jõudu.

Ei ole tähtis üksinda see, et areneksid meie maadlejad, vaid maadluse tundmises peavad arenema ka pealtvaatajad. Maavõistlusel oli veel palju neid, keda võib nimetada elukutseliste tschampionaatide publikuks ja kes tarvitasid mõnitavaid vahemärkusi ja parastusi ning avaldasid varjamatut headmeelt meie külaliste ebaõnnestumiste puhul. Näiteks Nyströmi käe kinnihoidmine parterimaadluses oli Palusalule miinuseks. Mujal kohtunikud sel puhul kasutavad käe lahtilaksmist. Maadleja peab parteris andma võimalusi võtteid teha, et neid pareerida vastuvõtetega. Meil aga tunti headmeelt, kui Palusalu endale halba tegi, ja mõnitati Nyströmi, kellele käe kinnihoidmine oli ainult plussiks. Publiku arendamises peab appi tulema ajakirjandus oma objektiivse hinnanguga.

2.

Kui hinnata meie maadlejaid, kes esinesid kahekordset maavõistlusel, siis kärbeskaalust alates tuleb E. Siku kohta märkida, et mees pole gripi tõttu jõuludest saadik treeninud. Seetõttu jäi tal vastupidavusest puudu. Ta pole kaugeltki selles heas vormis, mis tal oli Berliinis. Seal oli ta tõesti rahvusvaheliste võimebega maadleja, kuid nüüd peagu vari sellest. Meeskonda oli teda sunnitud võtma teiste paremate kärbeskaallaste puudumisel. Et aga Sikk kõvasse treeningusse asudes võib uuesti saavutada suurvormi, on kindel. B meeskonna kärbeskaallane J. Looraru ei ole veel rahvusvahelise klassi maadleja.

Sulgkaal on olnud meie nõrgimaks kohaks juba aastaid, seetõttu võib isegi üllatuseks nimetada, et selles kaalus saavutasime maavõistluse võib olla kõige otsustavama võidupunkti. H. Kaaremäe-Kristal pärast pikemaajalist eemalolemist matilt suutis nüüd võita hea nimega E. Hjelti. Alul juhtis küll soomlane, kuid asjaolu, et Kaaremäe oli temast jõuliselt üle ja et soomlasel tuli puudu vastupidavusest, otsustas matschi. E. Härmale, kes meie oludes küll hea maadleja, oli aga K. Pihlamäe vastu saavutuseks iga minut, mida rohkem ta sai olla matil. Kriis sulgkaalus meil siiski kestab ja tuleb oodata, millal noorematest sirgub siia häid mehi.

Ainuke vana kaadri mehi meie meeskonnas oli V. Väli. Et ta ainuke n. ü. vanast kaardiväest on, see näitab ühest küljest seda, et ülejäänud meeskond on värske kasv, ja teisest küljest seda, et Väli suudab kangelaslikult edasi püsida matil. Seekord pühitses ta oma esimest võitu A. Reini üle. Kuid tahtmata Välja alahinnata, võib ütelda, et võidu andmine vastupidi poleks olnud väär. Välja miinuseks oli parteris matilt pagemine. Ka lõpu neljal minutil oli Reini kerges ülekaalus. Maadlust nende vahel õieti ei olnud, sest võrdvõimelistena ja ühteist tundjatena rajasid mõlemad võidu saavutamise õnnejuhusele. Õnnelikumaks oli Väli, kellele kohtunikud

hääletasid võidu. A. Toots oli L. Koskela vastu esimene 10 min. tasavägine, kuid mehe poolt oli hooletus parteris end selili keerata lasta mõlema käe klammerdamisega, missugust võtet harva saadakse läbi viia. Soomlased oskavad kasutada mati äärt. Siis vastane sageli ei oota võtet, kuid siis saab teda just kõige rohkem üllatada, nagu ka käesoleval juhul.

Maadleja, kes ikka rohkem areneb, on E. Puusepp. Ta oli maavõistlusel esinenud eestlasist V. Froomani kõrval ainuke, kes rõhku pannud ka vastupidavuse arendamisele. Vastane A. Mäki oli vana kooliga maadleja — tõukleja. Kuid lõpu alistas E. Puusepp mehe oma suurema vastupidavusega. Mäki tüüpi maadlejad, kes trügivad, lõpu nelja minutil taltsutada on juba endast üleoleku tunnus. Väär oli teise kergekeskkaallase meeskonda võtta A. Väärti, kes pole korralikult treeninud. Vastupidavuse kaotamisega juba esimese viie minuti vältel jättis mees mannetu mulje. Õigem oleks siiski olnud lasta esineda Niibergil, kes oli kohale toodud, kuid viimasel minutil asendatud Väärtiga. Niiberg oleks jätnud vähemalt parema mulje.

Hästi end käsile on võtnud V. Frooman, kes matschil M. Nordlingiga näitas, mida ta suudab korraliku treeninguga. Jõust ja vastupidavusest ei tulnud tal puudu matschi lõpuni ja see tõi talle võidu. Palju on räägitud V. Mäe matschi üle A. Pikkusaarega. Kõige pealt on kindel see, et nende vaheline matsch oli kahe õhtu elavamaid. Teiseks näitas ta, et meeskond oli õieti koostatud. Mägi võib hästi maadelda mehega, kes ise riskib. Ja Mägi oskas kasutada Pikkusaare heiteid. Soomlase õnn oli, et esimene heide lõppes mati äärele ja et eestlase käsi ta õlgadele alla jäi, vastasel korral oleks Pikkusaari olnud seljatatud. Soomlasele peab au andma, et ta riskis võtteid, kuid mitte väiksema au teenis Mägi, kes võttele järele andes seda kasutas vastuvõtte tegemiseks. Mäe ainsaks miinuseks oli vastupidavuse puudus

püstimaadluse viimasel neljal minutil ja just selle miinuse tõttu oleks Soome kohtunikud võinud talle häälitada kaotuse.

Heas vormis on praegu A. Neo. Tema töös oli sisu ja ta esitas kindlat maadlussüsteemi, mille eest ta õieti saigi parimale eestlasele määratud eriauhinan. Ta taotles kogu aeg üht kindlat võtet (käevarrelukku), kuni vastase vastupanu nõrkes. Käevarrelukk on küll Neo n.ü. patentvõtteks, kuid on arvata, et mees poleks seda nii järjekindlalt U. Vento vastu taotlema hakanud, kui oleks ilmnenud, et Vento vastu sellega midagi teha poleks saanud. On suur erinevus Neo ja paljude teiste maadlejate vahel. Neo on võtetes järjekindel, süsteemiga, kuid teised katsetavad üht ja teist võtet, sageli ühegaigi saavutamata edu. O. Luiga pole enam endine Luiga, kuigi treeningust seda võiks jälle teha. Nüüd saavutas ta võidu H. Härmä üle viimase nelja minutiga, sest ka treeningu puudumisel pole Luigal puudu tulnud jõust.

K. Palusalu matsch Jammu Nyströmiga jättis nigela mulje, kuigi Palusalu poolseks efektiivs oli parterimaadluses ristvõõ sooritamine säärase mehemürakaga, nagu on Soome raskekaallane. Nõrk on Palusalul püstimaadlus. Oma jalgade jõuga trügib ta teisele peale, nii et Nyströmil tarvitseb ainult vastu panna. Nyström on praegu tunduvalt nõrgemas vormis kui Berliinis.

J. Kotkas on noor maadleja, kes võtab hästi õpetust, mikspärast temast võib tulevikus loota palju. E. Järvinen heitis teda alul käevarre tõmbega. Mõni teine noor oleks vast sellega pea kaotanud, kuid Kotkale andis see ainult hoogu ja mees asus ise peale tungima ja võtteid tegema. See viis ta kuni seljavõiduni.

3.

Kui seni olime Soomest tugevasti maas ja ainult üksikud meie parimad suutsid olla tasavägised, siis nüüd oleme Soome kinni püüdnud ja oleme talle väärilisteks vastasteks. Kuigi mõlemad maavõistluse võidud — 5:2 ja 4:3 — on hinnatavad, võib siiski teatud määral veidi rohkem hinnata B maavõistluse võitu. Kui kõrvutada Soome A ja B meeskonnad, siis nende võimete vahe on väiksem kui meie vastavate vahel. Et aga meie B-meeskond suutis vaidlusetult võita Soome B, see annab võidule erilise värvingu. B maavõistluse eestlaste neljast võidumatschist oli kaks otsustatud kohtunike häältega 2:1. Kuid seejuures ei saa unustada, et B maavõistlusel oli kõigil matschidel kaks Soome ja üks Eesti kohtunik. Seega siis vähemalt üks soomlastest tunnistas eestlaste võitu kõigil matschidel, mida ei saa ütelda A matschide kohta, millel olid kaks Eesti ja üks Soome kohtunik.

Kirjutuse alul öeldult julgustab

võit Soome üle ja maavõistluse majanduslik külg üritama maavõistlusi veel teiste kõvade maadlusmaadega. Eeskätt tuleb sihtida Rootsi poole, ja kui silmas pidada, et iga aasta tulevad veel pidamisele euroopavõistlused ja Turaani turniir, siis tekitab küsimus, kas peale Rootsi ja Soome üldse saab maavõistluste rinnet laiendada (Läti vastu võime esindada nõrgema garnituuri). Saksaga võib maavõistluste suheteni areneda vast ainult siis, kui Rootsiaga maavõistluste vastuvõtmise puhul need ei arene iga aasta korduvateks. Liig palju raskeid võistlusi hooaja vältel meie praegu veel ei talu, sest tippmeeste kaader on siiski võrdlemisi väike, mikspärast praeguste tippmeestele langeb liig suur koormatus.

Maavõistlused on võimete kontroll, sellepärast tuleks tulevikus võimaluste järgi anda meeskonda ruumi jälle uuematele ja uuematele maadlejatele. Teisest küljest võiks soovitada, et sõlmitaks rohkem klubimatsche näiteks soomlastega. Eeskujuks võib tuua Tantu Kalevi, kes Riiga peab klubimatsche kolme kordsete meeskondadega.

Lõppeks peab märkima, et võitudega Soome üle ei tohi meie end lasta kõrvust tõsta. Maavõistlused Soomega olgu ainult üheks etapiks ettevalmistusel euroopavõistluste vastu ja võidud ei tähenda veel, et Pariisis saame trüginall võiduvärvavatest sisse marssida.

Häid pühi!

Kapsakasvatus- ja tööstus

M. Krüger

Paldiski m. 52-w. Tel. 435-68.

Rõõmsaid pühi!

V^d Loun ja Schifikov

Niguliste 18 Tel. 434-37

KOIDU SAUN

Pärnu mnt. nr. 96,

on alates 20. märtsist s. a. avatud kella 10-st kuni kella 22-ni.

Igal äripäeval

	Hind
Numbrisaunad	tund Kr. 1.50
Soomesaun	tuud Kr. 1.50
Vannid	tund Kr. 1.00
Venesaun soome aurukapiga, meestele, esmaspäev	Kr. 0.60

Kolm päeva nädalas

Bassein vene ja rooma saunadega:

Naistele, neljapäev	Kr. 0.50
Meestele, reede ja laupäev	Kr. 0.50
Lastele	Kr. 0.25

Venesaun:

Meestele, neljapäev	Kr. 0.35
Naistele, reede ja laupäev	Kr. 0.35
Lastele	Kr. 0.15

Saunas mees- ja naismasseerijad
Palun külastada!

Austusega: **L. Born.**

Pärast suurvõitu

Maadlusmaavõistlused Soomega on veel niivõrd värskest meeles, et nende ridade kirjutaja pole suutnud veel distantsi võtta. Ka pole veel teada, mis-sugust vastukaja on võidud Soome üle leidnud teiste maadlusrahvaste juures. Niipalju on teada, et Eesti-Soome kohtamise vastu valitses huvi juba enne maavõistlust. Nii oli Eestist tellitud erilised kirjutused maavõistluse kohta Rootsi, Saksa ja Schveitsi lehtedesse. Ka viibis kohal DNB eriline esitaja, kelle kaudu maavõistluse tulemused traaditati vist väga laiali kogu maailma. Jääme ootama, kuidas resoneerib välismaa, ise aga piirdume peale Eesti ajakirjanduses juba avaldatu E. Spordilehes ainult sellega, mida käesolevas numbris avaldatud eriarthikli kriitika ja muljetena kirjutanud J. Villemson ja lisame juure alljärgnevalt maavõistluse võitjate loetelu ja mõningad ääremärkimed.

Eesti võitis Soome teiskordselt A maavõistlusel 5:2, kuna esimene B maavõistlus lõppes Eesti kasuks 4:3. Neljateistkümnest matschist lõppes seljavõiduga viis, misjuures Soomel oli üks seljavõit rohkem. Esimakordseteks internatsionaalideks said eestlastest kuus meest: E. Härma, J. Looaru, A. Toots, A. Väärt, V. Frooman ja J. Kotkas. Neist osutusid edukamateks kaks viimast.

Maavõistluste tulemused olid järgmised:

Kärbeskaalus: V. Perttunen (Soome) — E. Sikk (Eesti) 3:0.

Sulgkaal: K. Pihlajamäki (Soome) — E. Härma (Eesti) 9.10 min.

Kergekaal: V. Väli (Eesti) — A. Reini (Soome) 2:1.

Kergekeskkaal: E. Puusepp (Eesti) — A. Mäki (Soome) 3:0.

Keskkaal: V. Mägi (Eesti) — A. Pikkusaari (Soome) 2:1.

Poolraskekaal: A. Neo (Eesti) — U. Vento (Soome) 11.27 min.

Raskekaal: K. Palusalu (Eesti) — H. Nyström (Soome) 3:0.

Eesti B — Soome B 4:3.

Kärbeskaal: K. Kiisseli (Soome) — J. Looaru (Eesti) 3:0.

Sulgkaal: H. Kaaremäe-Kristal (Eesti) — E. Hjelt (Soome) 2:1.

Kergekaal: L. Koskela (Soome) — A. Toots (Eesti) 15.54 min.

Kergekeskkaal: E. Virtanen (Soome) — A. Väärt (Eesti) 14.46 min.

Keskkaal: V. Froomann (Eesti) — M. Nordling (Soome) 3:0.

Poolraskekaal: O. Luiga (Eesti) — E. Härmä (Soome) 2:1.

Raskekaal: J. Kotkas (Eesti) — E. Järvinen (Soome) 12.02 min.

Eesti maadluspordi neljakümneüheksandal aastal saavutasime kahekordse maavõistluse-võidu meie lähima suure maadlusrahva Soome üle. Milline suurepärase eeltakt 1938. a. pühitsemisele tulevale Eesti raskejõustiku 50. aasta juubelile, mil puhul suurimaks ürituseks arvatavasti on euroopavõistluste korraldamine Tallinnas. Kui ei ole muud õigustat järgmiste euroopavõistluste saamiseks Eesti korraldada, siis nüüd

on selleks koguni kaks „ettekäänat“: võit tugeva Soome üle ja meie raskejõustiku suur juubel. Meie poolseid kahtlusi euroopavõistluste korraldamise endale hankimiseks ka ei saa olla. Kui oleme julgenud varem seda kavatseda, mispärast siis mitte nüüd, millal Eesti-Soome maavõistlus tõendas, et majanduslik risk publiku kõrge huvi tõttu heade maadluste vastu pole suur.

Maadluses on Eesti viimase paari aastaga sammu- nud võitudel võitudele: Turaani turniir, Berliini olümpia ja nüüd Soome teistkordne alistamine. Ühtlasi on Eesti-Soome maadlusmaavõistluste võitude-kaotuste bilanss viidud tasakaalu: kummalgi on ühe viigi kõrval kolm võitu. Ainuke veel, milles soomlased meist ees, on nende poolt rohkem võidetud üksikmatschide arv.

On kohustanud meid kaotused, siis kohustavad ka võidud. Veel suurem rõhk maadluse propagandale ja veel suurem rõhk tippmaadlejate ettevalmistusele! Eesti võrdlemisi noor tippmaadlejate kaader võib suurema lihvi saamisel viia meid tulevikus maailma esimeseks maadlusrahvuseks ja tagasi tuua see ajajärk, millal maailma suurimaks maadlejaks oli Georg Lurich, kellele mälestussamba püstitamiseks praegu korjame raha.

Soome esindajaid ja kohtunikke maavõistlusel toimetaja A. Mannerla andis maavõistluse tervituskõ- nes mõista, et see, kes võidab siis veel mitte alanud maavõistluse, võib end nimetada maailma maadlusrahvuseks nr. 1 või nr. 2. Arvame, et ta seejuures esikoha jättis siiski Rootsile, mil puhul meie nüüd, s. o. pärast Soome võitmist, võiksme endid nimetada maailma maadlusrahvuseks nr. 2. Oleme aga ise tagasihoidlikud ja lausume, et veel pole meie nr. 2. Oma järjekorranumbri selgitame alles Pariisi euroopavõistlustel. Vaevalt raime endid seal maailma teiseks, kuid tulevikus võime küündida kas või kõrgemale.

Oma numeratsioonis oleme siiski nihkunud ülespoole. Mõni aasta tagasi julgesime kahtlustada, et oleme maailma neljas, s. t. Soome, Rootsi ja Saksa järgmine. Vahepeal oleme kaks aastat järjest löönud soomlasi ja veidi paremust näidanud ka Saksa ees. Sellepärast võime end nimetada Saksa ja Soomega võrdset kohta jagajaks.

Ristvöö, mida mujal maailmas võrdlemisi vähe harrastatakse, näib kujunevat Eesti patentvõtteks. Sellega on edu saavutanud V. Mägi ka Berliinis. Tema eeskujul on seda harrastama hakanud ka teised. Nüüd sooritas seda Hj. Nyströmi kallal võrdlemisi õnnestunult K. Palusalu.

Pärast maavõistlust avaldasid meie maadluspetsid arvamust, et ristvööd peaksid õppima ka meie teised maadlejad suuremal hulgal. See võte ei nõua niipalju jõudu, kui vast kiputakse arvama, vaid ta nõuab lihtsalt äraõppimist.

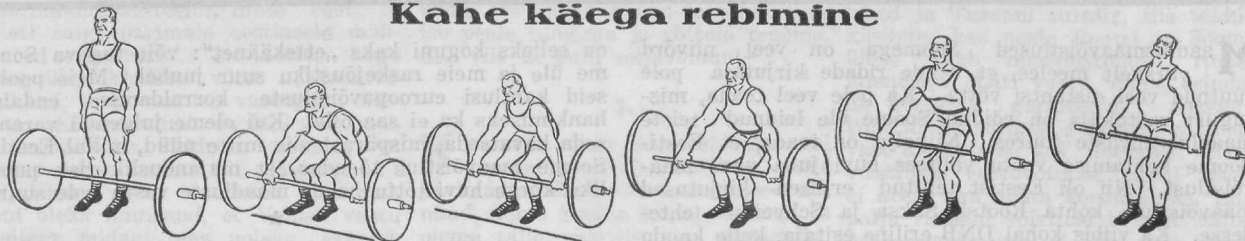
Kaks maavõistluse-võitu Soome maadlejate üle on senivaldanud maavõistluste-aasta võitude-kaotuste bilansi muutnud aktiivseks. Neljast peetud maavõistlusest oleme kaotanud ainult ühe (jäähokis Soome vastu), kuid võitnud kolm (peale maadluse Soome vastu veel korvpallis Läti vastu). Edukaimalt alanud maavõistluste-aastaid.

A. Adari.

Mehed, kangi juure!

A. Mäll, Eesti tõsteõpetaja

Kahe käega rebimine

Joon. 1.

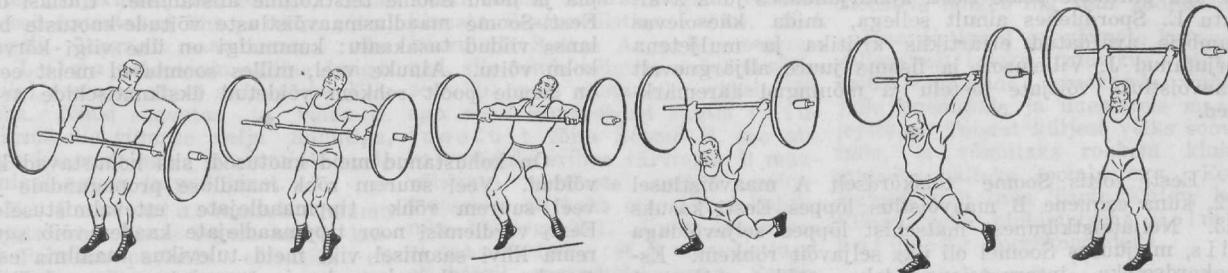
Joon. 2.

Joon. 3.

Joon. 4.

Joon. 5.

Joon. 6.

Joon. 7.

Joon. 8.

Joon. 9.

Joon 10.

Joon. 11.

Joon. 12.

1. Algseis kangi juure asunult. Jalasääred on kangist eemal 10—15 sm, olles umbes 30 sm laiusel ja rööbiti kangiga.

2. Käed haaravad kangi nii laialt, kuidas kellelegi sobib. Samal ajal kõverdatakse jalad põlvist ja painutatakse kere ettepoole. Neli sõrme on pöördud ühele poole — väljapoole — ja põial teisele poole kangi, nii et kang asetseks kindlasti peos. Suuremate raskuste puhul võetakse sisse ka „võti“ — põial asetseb kangi ja kahe esimese sõrme vahel. Käed on välja sirutatud.

3. Kangi põrandalt lahtirebimine toimub jalgade ja selja sirutamise ja püstasendisse, misjuures käed püsivad sirgetena.

4. Kangi tõusnult põlvede kõrgusele püsivad käed ikka veel sirgetena, nagu ka siis...

5. ... kui kang on tõusnud üle põlvede kõrguse.

6. Kangi lähenedes kubeme kõrgusele algab käte kõverdamine küünarnukkidest. Keha on jõudnud peagu püstasendisse ja olad liikunud veidi tahapoole.

7. Edasi toimub kangi rebimine rohkem käte jõuga ja nende kõverdamisega. Kang on tõusnud niuete kõrgusele ja keha tõuseb varvasseisule, et valmistuda hüppeks, jalgade ette-taha viimiseks — n. n. käärideks. Olad liiguvad veelgi tahapoole, mille mõjul rind tuleb ettepoole.

8. Keha on tõusnud täiesti varvasseisule ja kang on rebitud rinnakorvi piirkonda. Pea hakkab tõmbuma kuklasse, et vältida lõua ettejäärmist kangile. Algab õlgade järsk tõmme tahapoole, rinna väljasirutamise ette. Joonisel on toodud viimane moment, millal jalad puudutavad põrandat, sest...

9. ....kohe teostub hüpe, mille vältel mõlemad jalad on momendiks

õhus. Samal ajal käte järsu keeramise ja randmetest ja õlgade veel rohkem taharebimisega algab kangi ülesviimine väljasirutatud kätele. Hüpe ja kõik liigutused toimuvad üheaegselt ja n. ü. momentaalselt koos keha viimisega kangi alla.

10. ... mille juures üks jalg liigub põlvest kõverdatult ühe labajala võrra ettepoole ja teine jalg sirutatakse taha varvastele. Käed on painutatud õlgadest tahapoole ja hoiavad väljasirutatult kangi otse ülal. Vaade on suunatud otse ette. Tõstekangi raskus koos keharaskusega on asetatud rohkem eesolevale jalale. On tasakaal saavutatud, siis...

11. ...kohe toimub keha viimine püstasendisse, milleks eesolev jalg sirgeneb ja...

12. ...tagaolev jalg tuuakse peatuseta eeloleva jala kõrvale. Jalgade vahe jääb õlgade laiuks.

UUS KOHVIK-RESTORAN

„VIRU-KOHVIK“

Tallinnas, Viru tn. 1 (end. Demini majas),
telefonid: 477-18 ja 477-19.

Avatud
teisipäevast 16. märtsist.

Iluuisutamisest olümpiataustal

Talisportlaste suurest paraadist, mis toimus Ga-Pa mägedes, on möödunud aasta. See suur pidustus ja see rohkelumeline ilus Ga-Pa talimaastik jääb ainult veel kauniks mälestuseks.

Nendesse mägedesse 28 rahvuse poolt saadetud talispordlastest oli iluisklejaid 108, kuid startis 17-st rahvuselt ainult 84 võistlejat. Kui vaadata ja võrrelda nende iluisklemise taset, siis võib konstateerida, et need kõik esmakordselt nii suurel arvul kokku tulnud osavõtjad ei kuulunudki iluisklejate esimesse klassi. Kuid see polnud ka eriti nõutav, sest olümpiamängud, nagu ka ametlik saksa ajakiri „Olympia Zeitung“ toonitas, olid mõeldud just rohkem rahvuste paraadiks, ning polnud tähtis tingimata võitjaks tulemine, vaid oluline oli kaasatagemine.

Nimetatud iluisklejate kirju pere oma võimetes näitas ka mitmesugust koolisõidu taset.

Iluisklemises koolisõit koosneb rahvusvahelise komitee I. E. V. poolt kindlaks määratud harjutustest, mis on jaotatud nelja klassi. Koolisõit annab võistlejale võimaluse võistlustel suurima arvu punkte saavutada ning hindajaile võimaluse iluisklejate võimeid kindlaks määrata. Erandiks jäävad paarissõitjad, kus hinnang toimub paarissõidu kava sisu, tema raskuse ja täitmise järgi. Nende koolisõidu võimed jäävad teadmata. Tegelikult hea paarissõit oma raskuse tõttu nõuab sõitjatelt ka kõrget koolisõitu.

Nagu iga spordiala tehnika, nii ka iluisklemises koolisõit oma harjutuste täitmise tehnikaga on aastate jooksul muutunud. Seni on suurt mõju nendes muudatustes avaldanud Viin.

Siit on pärit ka mitmekordne maailmameister Karl Schäfer ja tänavune Euroopa ja maailmameister Leo Kaspar. Inglased ja ameeriklased, kes kasutavad Viini treenereid, sõidavad koolisõitu samuti n.-n. Viini kooli järgi.

Edaspidiseks paralleeli tõmbamiseks vaatame, kuidas on lood meie iluisklemise koolisõiduga.

See spordiala hakkas vabariigi algpäevil aegamööda levima meie sportlaste keskel üksikute sõitjate — Reeder, Teder, Hiiop — kaudu, kelle teeneid peame arvestama. Sel ajal harrastati iluisklemist vana rootsi ilusõitja Bror Meyeri ja vene kuulsa ilusõitja Panini kooli järgi. See viimane mitmekordne vene meister on 1910. a. iluisklemise alal välja annud venekeelse 340-leheküljelise õpperaamatu, milles suure osavusega ja täpsusega on kirjeldatud selleaegse koolisõidu harjutuste ja vabasõidu täitmist, kusjuures autor paneb peärõhku sõitja poosile — kehahoiule. Panini kui ka hiljem Bror Meyeri poolt väljaantud raamatuid oli ka meil Eestis mõned eksemplarid, kuigi väga raske oli neid käsitamiseks saada.

Pöörde toovad meile dr. A. Hirve sõidud 1929. ja 1931. a. Viini, kus ta tutvub ajakohase Viini kooliga.

See Schäferiga eesotsas ja rahvusvaheliselt läbiõõnud kool erineb Panini ja Bror Meyeri koolist järgmisega:

- 1) poseerimata normaalse vaba kehahoiuga;
- 2) joonise suuruse ja katmisega;
- 3) ümmarguste suurte silmustega;

4) kolmikku-printsipi tarvitamisega, mis kergesti lahendab raskemate harjutuste (kääne, vastukääne, vastukolmikku) täitmist;

5) vabasõidus — tempo kiirusega, keeruliste kombinatsioonidega ning kuni akrobaatlikkude võeteni hüpetes ja piruettides.

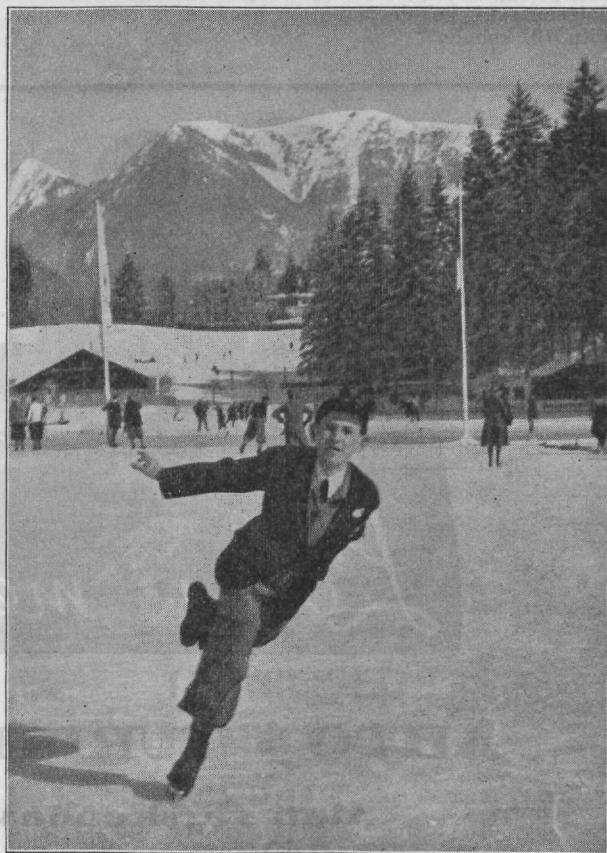
Skandinaavia kool endise maailmameistri Grafströmiga eesotsas võitleb nende akrobaatlike võtetega ning on teatava tagajärje saavutanud: paarissõidus ei hinnata neid akrobaatlikke harjutusi, mille juures üks sõitja teise abil viibib kauemat aega õhus. Skandinaavia kool hindab ilusat kehahoidu ja ilusat muusikaga kooskõlastatud liiglemist.

Dr. Hirve Viinist tagasi tulles algas tema näpunäitel koolisõidu ümberõppimine varem Tallinnas, hiljem Tartus. Viinlanna prl. Landbecki külaskäik Tallinna töendas, et meie iluisklejad on kooli- ja vabasõidus õigel teel.

Varsti saime ka esimese klassi sõitja dr. Hirve isikus ning veel rea teise ja kolmanda klassi sõitjaid, kuid nende sõitjate üldarv kogu riigi kohta oli siiski väike.

Põhjendada võiks seda meie ebastabiilse ilmastikuga ja kunstliuvälja puudumisega. Kolmas põhjus, sisemaale treeneri määramine, on tänavu riikliku treeneri E. Hiiopi määramisega kõrvaldatud.

Ga-Pa's esinenud iluisklejad võis juba esimeste harjutuste järele jagada 4 gruppi. Eriklassi moodustasid Sonja Henie, Karl Schäfer ja Cecilia Colledge,

Käesoleva kirjutuse autor
Eugen Päsmeel Risselseel.

Parikas
TALLINNA

MAITSERIKK AD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

Sonja (Norra) 251,6 punkti, Schaefer (Austria) 250,9, Colledge (Inglise) 248,0 punkti.

Teise, kuid ka hea rahvusvaheliste sõitjate klassi moodustasid järgmised:

Meesvõistlejad:

Vilson (Kanada)	237,9 p.
Sharp (Inglismaa)	237,7 „
Baier (Saksa)	237,0 „
Kaspar (Austria)	234,1 „
Nikkanen (Soome)	228,3 „
Pataky (Ungari)	226,3 „
Tardonfolvi (Ungari)	222,7 „
Dunn (Inglismaa)	222,3 „

Naisvõistlejad:

Landbeck (nüüd Belgia)	235,0 p.
Hulten (Rootsi)	234,0 „
Lutler (Inglismaa)	232,1 „
Vinson (Ameerika)	231,8 „
Lindpaintner (Saksa)	230,3 „
Stenuf (Austria)	224,5 „
Lainer (Austria)	222,9 „
Putsinger (Austria)	221,1 „

Need tuntud nimed platseerusid ka peale vabasõidu esimese kümne hulka. Suurem osa võistlejaid moodustas kaks ise gruppi, ning nende koolisõit polnud veel päris kindel ega uuema kooli nõuetele vastav. Lätlanna Dseguse 157,7 punktiga ja lätlane Auls 128,7 punktiga platseerusid viimsetena.

Ilmastik, mis naiste koolisõidu ajal oli parem, mõjus ka paremini nende tagajärgedele. Joonistuste suurusest naised ei jäänud sugugi meesvõistlejaist maha. 11-aastane jaapanlanna Inada oma väikesele kasvule vaatamata täitis suures formaadis harjutusi ning koolisõidus platseerus 14. kohale ja pärast hoogsat ja rasket vabasõitu 10. kohale.

Eesti iluuisutamise meistrid: dr. A. Hirv, (üksik-sõit), prl. V. Kaljuvee (üksik- ja paarissõit) ja A. Kärstin (paarissõit).

Ka jaapanlased on tuttavad Viini kooliga, kuid neil puudus kindlus ning joonise korrektsus. Nende neljast meesvõistlejast parim oli Katajama, kes lõplikult platseerus 15. kohale. Jaapanlaste vabasõidud olid täis omapäraseid keerulisi üleminekuid ja omapäraseid piruette.

Vabasõidu ajal tuli ilmsiks, et mõnelgi, nagu Wilson, Sharp, Pataky, Nikkanen, Landbeck j. m. t., järgnes heale koolisõidule ebaõnnestunud või närvide tõttu kahvatu vabasõit, ning võistleja pidi lõpptabelis platseeruma paari koha võrra allpool. Palju olenes ka kohtunistest. Selle peale vaatamata, et uus hindamise viis, s. o. avalikult hinnangu numbrite näitamine, ei võimaldanud mõjutamist tagajärgedele, näeme siiski lõpphinangute tabelites, et mõned kohtunikud oma rahvuse võistlejat on suure ülekaaluga paremini hinnanud, mis ka lõppkokkuvõttele mõju avaldanud.

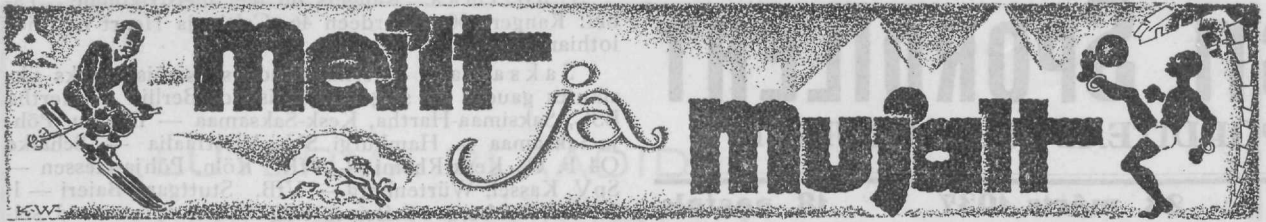
(Järgneb.)

Lõbus meeleolu

AHTO • TURIST • KULDMEDAL

Alati värskendavad ja tujuloovad!

ETK TUBAKATEHAS.

Poksis ainult tippmehed

Eesti poksi-esivõistlused peeti tänava Narva sealise Võitleja ladusal korraldusel. Startis üle 60 osavõtja.

Üldiselt peab märkima, et vahe kaalu tippmeeste ja nende järgnevate vahel on meil praegu suur. Ainult mõnes üksikus kaalus leidub 2—3 enam-vähem tasavägist meest, näiteks sulg- ja kesk-kaalus. Kuid esivõistlustel oli tasavägisemat konkurentsi ainult sulgkaalus, kus koos olid E. Seeberg, H. Freimuth ja J. Aps. Keskkaalus oli väljas ainult üks tuuis — A. Raadik. Varem temaga peagu võrdne olnud Ree ei suuda enam sammu pidada. Kolme roundi vältel ei saanud ta Raadikule ühtki lööki „sisse“ anda. Et ta ise koncki ei langenud, selleks aitas kaasa Ree suur löökideseevitus. Vanameister L. Nielender tuli jälle-kordselt meistriks, kuid selles kaalus on võrsumas hea mees A. Röödingust.

Röömustavaks nähteks võib nimetada, et on juure tulnud häid noori, kelle arv seekordsetel esivõistlustel oli prevaleeriv. Head särtsu on Narva poksiijatel, kes sellepoolest erinevad tartlasist, et viimased on väiksema vastupidavusega. Näiteks isegi vana poksiija K. Vahi loobus pärast 1½-roundilist matschi N. Stepulovile. Matschidest loobumise peavad tartlased põhjalikult endist välja juurima.

Praegu oleme poksi-euroopavõistluste ootel. Need peetakse maikuu alul Milanos. Kas nende saata oma esindajaid, see sõltub suurel määral sellest, kuidas suudetakse esineda aprilli alul meid küllastavate Saksa poksiijate vastu. Kui see esinemine osutub nõrgaks, siis parem kedagi saata — on poksiõpetaja N. Maatso seisukoht.

Esivõistluste paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

Kärbeskaalus: meister H. Gutman, TPK, 2) H. Kaunismae, TPK, 3) Abram Feiman, Tartu Kalev.

Kukk-kaalus: meister B. Griidin, Sport, 2) H. Pärn, Tartu Kalev, 3) Kärtner, N. Võitleja. (K. Käbi vigastas esimesel matschil kulmu ja ei saanud edasi võistelda.)

Sulgkaalus: meister E. Seeberg, Gong, 2) H. Freimuth, Gong, 3) J. Aps, N. Võitleja.

Kergekaalus: meister N. Stepulov, Gong, 2) Lell, ÜENÜTO, 3) Klimov, Kiviõli SK.

Kergekeskkaalus: meister L. Nielender, Sport, 2) A. Rööding, Harju malev, 3) Larens, N. Võitleja.

Keskkaalus: meister A. Raadik, TPK, 2) Sabotnõi, Võitleja, 3) Ree, ÜENÜTO.

Poolraskekaalus: meister B. Salong, TPK, 2) Altmäe, ÜENÜTO, 3) Tinno, Võitleja.

Raskekaalus: meister E. Lukkin, Tartu Kalev, 2) S. Mandre, Vilj. Tulevik, 3) Tamm, Trt. Kalev.

Seltside järjestus: 1) Tallinna poksiklubi 11 p., võitis jäädavalt E. vabr. ühingu rändauhinna, 2) sk. Gong 8 p., 3) Tartu Kalev 7 p., 4)—5) v.-s. Sport ja Narva Võitleja — 6 p.

Gunnar Bärlundi vähjakäik

Gunnar Bärlund kaotas New-Yorgis peetud 6-roundilises võistluses punktidega ameeriklasele Bob Olinile, kes endine poolraskekaalu maailmameister. Märgitakse, et Gee-Bee kannatab juba mõnda aega ületreenin-

gust tingitud tugeva alavormi all, olles kahvatu vari endisest võimsast löögimehest. Selleks, et puhata ja koguda uut jõudu, sõidab G. Bärlund lähemal ajal kodumaale. Vormi tõustes kavatseb Gee-Bee pidada Euroopaski mõned võistlused ja siis uuesti Amerikasse tagasi sõita. Räägitakse, et Gee-Bee praegu unistuseks olevat euroopameistri-tiitli võitmine.

Üllatusteta maadlus-esivõistlused

Tänavused greeka-roma maadlus-esivõistlused, mis 6.—7. märtsil peeti esmakordselt Viljandis, on nüüd jäänud Eesti-Soome kahekordse maavõistluse varju. Maavõistluse kriitikas ühe või teise parema maadleja ja üldise nivoo kohta lausutu ütleb ära sama, mida võiks rääkida esivõistluste puhul. Seepärast siin enam kordama ei hakka. Erilisi üllatusi ei olnud, kui välja jätta, et tublisti ja üle ootuste headena esinesid V. Frooman ja V. Löve ning kui mitte üllatusteks võtta kohtunike väärotsusi ühe või matschi otsustamisel.

Esivõistluste paremusjärjestus kujunes järgmiseks:

Kärbeskaalus: meister J. Looraru, Kalev, 2 kaotuspunkti, 2) J. Teder, Tartu Kalev, 3 kp., 3) M. Maisete, Viljandi Tulevik, 6 kp.

B. SABSAY & Ko

TALLINN

S. KARJA 16

V. POSTI 11

AUTOD

TEHNILISED TARBED

KEMIKAALID

VÄRVID

ESINDUSED

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 3 23. märts 1937 18. aastak.

Eesti Spordileht ilmub **Eesti Spordi Keskliidu** väljaandel iga kuu 20. päeval. **Toimetus ja talitus:** Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28. Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 senti, 1/4 a. 75 senti.

Välismaale aastaks 5 krooni, 1/2 a. 2 kr. 50 senti, 1/4 a. 1 kr. 50 senti.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postikontorites ja ajakirjanduse kontorites.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,

ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Sulgkaalus: meister E. Sumil, Kalev, 2 kp., 2) B. Sülluste, Harju malev, 4 kp., 3) R. Volt, Tartu pol. sp.-r., 5 kp.

Kergekaalus: meister V. Väli, Sport, 2 kp., 2) E. Härma, HM, 5 kp., 3) A. Toots, Tartu Kalev, 5 kp.

Kergekeskkaalus: meister O. Laan, Tartu Kalev, 1 kp., 2) E. Puusepp 4 kp. 3) A. Praks, Sport 7 kp.

Keskkaalus: meister V. Frooman, Sport, 1 kp., 2) V. Mägi 4 kp., 3) A. Villa, Tartu Kalev.

Poolraskekaalus: meister A. Neo, Sport, 1 kp., 2) V. Löve, Sport, 3 kp., 3) Roosman, Sport, 4 kp.

Raskekaalus: meister K. Palusalu, Sport, 1 kp., 2) J. Kotkas, Tartu Kalev, 4 kp., 3) Randmaa, Kalev, 6 kaotuspunkti.

Seltside järjestus: 1) Sport 16 p., 2) Kalev 11, 3) Tartu Kalev 9, 4) Harju maleva 4, Tulevik 1 ja Tartu politsei s.-r. 1 punkt.

Vabandust, kuidas see nimi oli? Ah... Millwall!

Inglismaa. Nagu igal aastal, nii ka tänava hooaja lähenedes kevade poole, karikavõistluste tõmbejõud ületab mitmekordselt liigamatschide oma. Kuid tänava eriti suure sensatsiooniga: 3. liiga meeskond Millwall on jõudnud poolfinaali! Ja see ime tuli võitudega Fulhami (2. liiga), Chelsea, Derby County ning Manchester City üle. Kolm esimese liiga meeskonda kapituleerus järjest. Kuid poolfinaalis on Millwalli saatus vist otsustatud, sest loos viis ta kokku Sunderlandiga, meistermeeskonnaga. Millwalli kasuks räägib vaid asjaolu, et Sunderland on tänava väga viletsasti mänginud võõrastel väljadel ja poolfinaalid peetakse erapooletul pinnal, seega Sunderlandile võõral väljal. Teise poolfinaali sooritavad kaks kange ajalooga karikameeskonda: West Bromwich Albion ja Preston North End. Esimene on 9 korda olnud finaalis ja hoiab seega English Cupi finaali rekordi. Võitnud on W. B. A. siiski karika vaid kolm korda. Preston on kolm korda olnud finaalis ja võitnud kord. Kuid ta võitis sel aastal ka esivõistlused, mida on kord hiljem järele teinud vaid Aston Villa.

Liigavõistlustel on järjekord: Arsenal 43, Charlton Athletic 43, Middlesbrough 40, Manchester City, Brentford, Portsmouth ja Derby County 38, Sunderland 36. Teistel pole enam kaasa rääkida meistri selgitamisel. Omal väljal on kaotuseta Sunderland (14 võitu ja 1 viik) ja Middlesbrough (12 võitu ja 5 viiki). Teises liigas rebivad tabeli eesotsas: Blackpool 48, Leicester City 44, Plymouth Argyle ja Bury 42, Aston Villa ja Sheffield United 38, Coventry City ja Fulham 36.

Schotimaa. Rangers on teel meistrivõidule. Tabel: Rangers 50, Aberdeen 46, Celtic ja Heart of Midlothian 43.

Saksamaa. Üleriiklikkudeks esivõistlusteks üksikutes gaudes on selgunud meistrid: Berliin — Hertha BSC, Saksimaa-Hartha, Kesk-Saksimaa — Dessau, Põhja-Saksimaa — Hamburgi SV, Westfaalia — Schalke 04 F. C., Kesk-Rheini — VfR. Köln, Põhja-Hessen — SpV. Kassel, Württemberg — VfB. Stuttgart, Baieri — 1. F. C. Nürnberg. Seitsmes ringkonnas on meistrid selgumata.

Austria. Tabel on sensatsiooniline. Meie vanel tuttaval on õnne ja ebaõnne. Austria 24, Admira 23, Vienna 19, Wacker 17, Floridsdorf 15, Favoritner ja F. C. Wien 14, Rapid 13 (!), Sportklub 12, Libertas 11, Postsport 9, Hakoah 4. Viini juudid mängivad tuleval hooajal teises liigas.

Ungari. Üllatuslikult on Phöbus esigrupis. Hungaria 25, Ferencvaros 25, Phöbus 24, Ujpest 23, Nemzeti 22, Szeged 21, Bocskai 20, Edektromos 17, Haladás 14, Budafok ja Budai 13, Kispes 12, III ker. F. C. 6 ja Soroksar 2.

Tschechoslovakkia. Slavia 23, Sparta 20, Prostejov 17, Bratislava ja Nachod 16, Zidenice 15. Teistel vähem.

Schveits. Juhivad Zürichi seltsid Young Fellows 26, Young Boys 25, Grasshoppers 23 ja F. C. Luzern 23.

Prantsusmaa. Nii pinevat esivõistlust pole vist kuskil. Olympique Marseille 28, F. C. Rouen 28, Ol. Lille 27, Strassburg, Sochaux ja Metz 26, Racing Club Paris 25, Fives 24, Sète 23. Üheksas klubi on tabelijuhist vaid 5 punkti järele! Mängida veel 8 vooru. Zamora-klubi juhib praegu, Hiden on 7 kohal.

Belgia. Meistriks tuleb vist F. C. Daring, kellel on 35 p., järgnevad Gilloise 33 ja Beerschot 32 p.

Itaalia. Esigrupp tugev: Bologna 32, F. C. Torino ja F. C. Milano 30, Juventus ja Lazio Room 28. Kuulus Alessandria on eelviimane!

RÄTSEPAÄRI M. ANDREESSEN

VABADUSVÄLJAK 10-1
TELEFON 430-54

Teatan oma lugupeetud tellijaskonnale, et suurim saadetus kevade- ja suvehooaja ülikonna- ja palituriideid on Inglismaalt kohale jõudnud

Gunnar Höckert — Euroopa parim jooksja

Saksa tuntud kergejõustiku eriteadlane Heinz Otto on koostanud tabeli selle kohta, kes olid 1936. a. parimad jooksjad. Arvestatud on meeste võitude ja tagajärgede suurusega. Nimestik on järgmine: 1. Höckert, Soome; 2. Brown, Inglise; 3. Iso-Hollo, Soome; 4. Salminen, Soome; 5. Osendarp, Hollandi; 6. Beccali, Itaalia; 7. Lanzi, Itaalia; 8. Askola, Soome; 9. Finlay, Inglise; 10. Lehtinen, Soome; 11. Johnson, Inglise; 12. Szabo, Ungari; 13. Mäki, Soome; 14. Roberts, Inglise; 15. Kucharski, Poola; 16. Ny. Rootsi; 17. Hänni, Schveits; 18. Lidman, Rootsi; 19. Strandberg, Rootsi; 20. Borchmeyer, Saksa; 21. Burns, Inglise; 22. Noji, Poola; 23. Cornes, Inglise; 24. Schaumburg, Saksa; 25. Dompert, Saksa.

LUTERMA PLAADID
LUTERMA MÖÖBLID
LUTERMA MÄNGUASJAD

on kodumaa kõrgekvaliteedilised tooted

A.-S.

A. M. LUTHER

Müügikohad: Tallinnas, Vana Posti 9, tel. 446-16
Tartus, E. W. Jürgens, Ülikooli 2,
telef. 788

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osahüing

„VIRU“

Tallinnas, Suur Kloostri 22/18

Telegr. aadr.: Viruosa

Kõnetraat 437-84

VABRIKUD:

Rakveres
Kadrinas
Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtuslikku
kartulitärklist
kartulisiiropit
glükoosi

Peaesindaja

A-s. Rumberg, Tuberg ja Ko.

Tallinnas

Karl Veskus

EESTI ARSTIDE-KLINITSISTIDE ÜHINGU

ERAHAIGLA

Narva maantee 6-a Tallinnas. Telefon 429-80

Statsionaarne ravi igal erialal

Alatine arstlik valve

RÖNTGENIKABINETT: läbivalgustused, ülesvõtted, röntgeneraapia (ravi). Tasud vastavad keskhaigla taksidele.

ELEKTRIKABINETT: diatermia, kõrguspäike, sinine valgus, elektrivibratsioonid, neljaraku-vann, diatermia mudaga.

MASSAAŽIKABINETT: üldine ja osaline massaaž.

VESIRAVILA: männiekstrakti-, meresoola-, Haapsalu tervismuda, söehappe-, pärmi- ja vahuvannid, istevann, valguskapp, aurukapp, charcot-, šoti-, kapillaar-, aurudušid.

LABORATOORIUM: kliinilised ja bakterioloogilised analüüsid ning kvantitatiivsed, keemilised ja mikrokeemilised määramised veres.

Palun välja lõigata!

Uue sauna

RAUA 29

avamine

oli neljapäeval, 18. märtsil

Saun on avatud:

Meestele: I ja II klass neljap., reedel ja laupäeval.

Naistele. I klass ainult kesknädalal.

Naistele: II klass neljapäeval, reedel ja laupäeval.

Hinnad: Meestele I kl. 70 senti

„ II kl. 40 senti

Naistele I kl. 60 senti

„ II kl. 40 senti

Lapsed kuni 10 aastani maksavad 1/2 hinda. Tunnisaun kr. 1.50 senti tund. Telefon 311-43. I klassil on lamamisruum, rooma saun ja masseerimisruum.

Saunas olemas meesjuukselõikaja.

KAUBANDUSE

A/S. HÜPPLER JA KO.

TALLINN, S. TARTU MNT. 43. TELEF. 305-01

Soovitame suuremal ja väiksemal arvul:

rauda, plekki, igasugu tööriistu, ehitusmaterjale, majapidamis-, jahi- ja maalritarbeid.

OSTAME:

vana rauda, malmi, plekki ja muid metalle.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47

TELEF. 442-22

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega

A.-S. «Rotermann'i Tehased»

end. Chr. Rotermann, asut. 1829. a.

Kõrgeväärtuslikud jahud, kaerahelbed,
kruubid ja tangud

LEIVAVABRIK

JUUSTUEKSPORT

ESINDUSED:

„Opel“, „Oldsmobile“, „La Salle“ ja „Krupp“ autod
„Continental“ kummid

„Hadurolit“ parim määrdeaine lisaks mootorõlile

Juhatus: Tallinnas

Osakonnad: Tartus, Viljandis, Narvas.

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAAM 428-83